Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok I. Zakopane, sobota, 24 sierpnia 1929 r. Nr. 22.

ZAKOPANE

Organ Związku Przyjaciół Zakopanego

Cena 40 groszy | **Z LISTĄ GOŚCI** | **Prenumerata roczna 16 zł**

Tydzień Tatrzański.

Stało się już zwyczajem, iż w lecie każdego roku Polskie Tow. Tatrz, występujące w Tatrach w roli gospodarza, urządza t. zw. „Tydzień Tatrzański", poświęcony propagandzie naczelnych zadań Towarzystwa. W ubiegłym roku, jako w roku jubileuszowym Sekcji Turystycznej, poświęcono „Tydzień Tatrzański" zagadnieniom alpinizmu polskiego, tego roku zaś w szeregu odczytów i w postaci osobno zorganizowanej wystawy „Tydzień Tatrzański" ma za zadanie zaznajomić społeczeństwo z ochroną przyrody górskiej, jako ideą, która wysunęła się na czoło zadań Towarzystwa Tatrzańskiego.

Nie tylko w Polsce, lecz i w innych krajach powstał w ostatnich latach nowy kierunek w towarzystwach, zbliżonych charakterem do naszego Polsk. Tow. Tatrz. Oto rozrastająca się turystyka, która wprowadziła w tereny górskie całe fale „nowych" ludzi, skłoniła towarzystwa te do rewizji zasadniczych ich zadań. Pokazało się bowiem, iż ta powojenna fala t. zw. turystów zagraża wprost zniszczeniem tych wartości, które stanowią sens istnienia alpinizmu. Powstała konieczność uregulowania stosunku człowieka do przyrody górskiej. Przyroda górska, jeżeli ma nadal spełniać swą rolę wobec człowieka, szukającego jej piękna i uroku, musi być chronioną. Każdy zwiedzający góry musi stosować się do przepisów, które w interesie ogólnym będą wydane ku ochronie górskiej przyrody. Tylko bezwzględne uszanowanie tych ograniczeń może ratować piękno gór przed zagładą, a tem samem może zapewnić przyszłym pokoleniom taternickim podstawy ich bytu i rozwoju w turystyce.

W myśl tych zasad, obowiązujących dzisiaj we wszystkich terenach górskich na świecie, które mają do opanowania podobnie liczny zalew zwiedzających je, Polskie Tow. Tatrz. reprezentuje w społeczeństwie naszem ten czynnik społeczny, który wraz z powołanymi do tego czynnikami państwowymi staje dziś na straży Tatr, jako perły przyrody polskiej. Stąd wyrosło hasło utworzenia z Tatr Parku Narodowego, stąd powstały międzynarodowe zobowiązania, które nie tylko Tatrom, ale także innym partjom gór polskich zapewniają ochronę, po obydwu stronach granicy państwowej.

Tym zagadnieniom, którymi musi się dzisiaj interesować każdy obywatel polski, poświęcony był „Tydzień Tatrzański". Wystawa Ochrony Przyrody, otwarta minionej niedzieli w Szkole Przemysłu Drzewnego, pokazuje w swych nielicznych, lecz celowo wybranych eksponatach, wszystko to, co dotyczy problemu ochrony przyrody, a więc także problemu Parków Narodowych w Polsce i zagranicą. Odczyty wygłaszane co dnia w sali „Morskiego Oka" o godzinie 6-tej wieczorem, dały Parkowi Narodowemu w Tatrach szerokie tło porównawcze, gdyż przedstawiały i w licznych obrazach świetlnych demonstrowały, co na tem polu zdziałano w innych krajach w Europie, Ameryce i Azji. Była to pierwsza tego rodzaju serja odczytów w Polsce, która wyprowadza problem Parku Narodowego w Tatrach poza ciasne ramy naszego kraju i okazuje go w szerokiej, światowej skali, gdzie nasze małe Tatry zajmują wcale niepoślednie miejsce.

Poza odczytami majora Romaniszyna „Święte doliny himalajskie", prof. Szafera „Amerykańskie Parki Narodowe w górach Skalistych", dra Marjana Sokołowskiego "Parki Narodowe w Italji", które to odczyty dotyczyły zagranicznych Parków Przyrody, szczególnie ważne było poruszenie przez p. arch. inż. Jasieńskiego problemu stosunku potrzeb technicznych do idei ochrony przyrody. Odczyt znanego pisarza p. Ferdynanda Goetla pod tytułem „Człowiek, opiekun świata", dotyka zagadnienia ochrony przyrody i stosunku jego do człowieka i człowieczeństwa — wywoła on też z pewnością jak największe zainteresowanie, gdyż jest to pierwsza próba oceny stosunku człowieka do przyrody.

Nestor polskich taterników i zasłużony prezes Sekcji Ochrony Tatr rozpoczął w poniedziałek 19 bm. cykl odczytów „Tygodnia Tatrzańskiego", dając nader interesujący przegląd działalności tej grupy ludzi, którzy od dawna już poświęcają swą pracę Tatrom.

Koła związane bliżej z naszym tygodnikiem są żywo zainteresowane tym ideowym ruchem, którego zewnętrznym wyrazem jest „Tydzień Tatrzański". Jesteśmy zgodni z czynnikami, które dążą do utworzenia z Tatr Parku Narodowego. Wiemy, że przyszłość Zakopanego leży w zachowaniu piękna pierwotnego Tatr i europejskiem rozbudowaniu naszego uzdrowiska. Najwyższa skala wymagań w stosunku do tego wszystkiego, czego wymaga swój i obcy turysta w Zakopanem, a tam w Tatrach cudowny urok pierwotnej przyrody — to są dwie sprawy, wzajemnie się uzupełniające i prowadzące do trwałego rozwoju naszego uzdrowiska.

Dr. Ant. Kuczewski.

Zakopane na Powsz. Wystawie Kraj. w Poznaniu.

Na wystawie Poznańskiej, budzącej poza wszystkiem innem podziw jeszcze swemi monumentalnemi gmachami, stoi skromny, ukryty wśród drzew domek, a w tym domku — pawilonie Związku uzdrowisk i zdrojowisk mieści się stoisko Zakopanego. Przemysł zdrojowo-uzdrowiskowy, który przez swe walory lecznicze mógłby i powinien w polskim bilansie gospodarczym zająć poważne, nie ustępujące innym gałęziom przemysłu miejsce, na wystawie, tak, jak w rzeczywistości niknie, jakby wstydliwie usuwał się ogółowi z oczu.

Gdy przez inne gmachy przelewają się tłumy, to tu spotka się albo zabłąkanego, przygodnego przechodnia, zwabionego raczej altankowym charakterem pawilonu, albo fanatyka balneo-klimatologa, pokonującego wszystkie trudności szukania, dla zobaczenia jakiejś tam

„perły“ albo „stolicy“ wśród uzdrowisk czy zdrojowisk. Jeśli chodzi o propagandę, to w tym pawilonie najlepiej zareklamowane są kąpieliska morskie, tak pod względem rzeczowym, jak estetycznym.

Zakopane zajęło w nim miejsce nie najlepsze ani co do położenia, ani co do oświetlenia. Jedno i drugie pozostawia do życzenia.

Charakter uzdrowiskowy Zakopanego nie tak wyraziście i jasno wyszedł, jak tego pragnąć należałoby. Z zakładów leczniczych, — nie licząc pawilonu Czerw. Krzyża, — wystąpiły tylko trzy, a to Sanatorjum Nauczycielskie, Sanatorjum „Odrodzenie“ i Szpital Uzdrowiskowy. W sposób poglądowy zaś przez wystawienie modelu tylko tamto pierwsze. Że Zakopane jest uzdrowiskiem całorocznem, że wiatr halny nie jest takim strasznym, jak go malują, — w jasny, poglądowy, zrozumiały dla przeciętnego laika sposób nie zostało uwydatnione.

Natomiast Zakopane, jako stacja turystyczno-sportowa, — wyszło nierównie lepiej. Znakomita mapa plastyczna Tatr, udane modele skoczni na Krokwi i schronisko na Hali Gąsienicowej mówią same za siebie, a wystawa całego sprzętu narciarskiego aż w dwóch egzemplarzach uzupełniają ten dość wszechstronny i przejrzysty pokaz stolicy sportów i turystyki. Jeżeli pod tym względem stoisko Zakopanego zestawić z osobnem stoiskiem turystyki, wystawionem w gmachu Rządu, w dziale Ministerstwa Rob. Publ., to porównanie wypadnie na korzyść Zakopanego. Szkoda tylko, że na modelu schroniska nie ujawniono, kto jest właścicielem tegoż, o co do Zakopanego ma słuszną pretensję Tow. Tatrzańskie. Po raz wtóry model omawianego schroniska wystawiono właśnie w wymienionym dziale turystyki, urządzonym wspólnem staraniem Polsk. Tow. Krajoznawczego, Tow. Tatrzańskiego i Związku Polsk. Towarzystw Turystycznych pod protektoratem M-wa Rob. Publicznych. Zakopane w tem stoisku narówni i obok z innemi miejscowościami, wyróżniającemi się swem pięknem przyrodzonem w Polsce zostało wprawdzie uwzględnione, ale w mierze zgoła niedostatecznej, nie odpowiadającej jego walorom krajobrazowym i etnograficznym. Wśród afiszów propagandowych widzimy tu Borysław, Karpaty, Kraków, ten ostatni nawet w dwu odmianach. Zakopane afiszu swego nie ma.

Żeby skończyć ze sportem i turystyką, zaznaczyć wypadnie udział Zakopanego w stoisku Polsk. Związku Narciarskiego (w dziale wychowania fizycznego), gdzie ponownie wystawiono model skoczni na Krokwi, — niezbyt zresztą udatnie wykonany, — i poczyniono wykresy z międzynarodowych zawodów narciarskich, odbytych zimą r. b. w Zakopanem.

Pozatem Zakopane kilkakrotnie (wszystkiego razem 8 razy poza własnem stoiskiem) występuje w innych miejscach P. W. K. Przedewszystkiem wybitnie zaznacza się znaczenie Zakopanego jako ośrodka sztuki stosowanej. **Stoisko państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego** w dziale szkół zawodowych M-wa Ośw. Publ. wyróżnia się pięknem wystawionych eksponatów, — dzieł jej uczniów i nader estetycznem ich zgrupowaniem. Nie miejsce tu rozwodzić się nad znaczeniem tego stoiska dla rozwoju sztuki w Polsce wogóle, ale zaznaczyć wypada, że nietylko na rachunek kierowników, ale nie mniej na rachunek środowiska, jakie daje potężny w swem pięknie krajobraz zakopiański i również piękny pierwiastek etnograficzny, dużo należy zapisać, gdy chodzi o wartość tej szkoły.

Nie mniej ciekawą jest wystawa kilimów dwu firm zakopiańskich: **Warsztatów kilimiarskich i Tarkosu,** jaka znalazła miejsce w Pałacu Sztuki. Gdyby Warsztaty Kilimiarskie zostały tutaj tak skupione, jak Tarkos, to niewątpliwie obraz tego działu sztuki stosowanej, który już od roku 1910 rozwija się tak pięknie i stale w Zakopanem, zyskałby jeszcze bardziej na przejrzystości i poglądowości i świadczyłby bardziej wymownie o znaczeniu Zakopanego jako ośrodka kultury artystycznej. Tutaj należy wyrazić szczere ubolewanie, że **Zakopiańska Szkoła Koronkarska** za mało na wystawie w Poznaniu została uwzględniona. Poza stoiskiem Zakopanego nie mogłem jej nigdzie indziej spostrzec.

Przechodząc dział za działem pokazu twórczości polskiej na ogromnym terenie P. W. K, starałem się nie przeoczyć najmniejszego śladu wzmianek nawet o Zakopanem. Jestem daleki od twierdzenia, że to mi się udało. Dla ścisłości tedy wyliczam, że na wystawie znalazłem parę fotografij sanatorjum P. Cz. Krz. w Zakopanem (w pawilonie P. Cz. Krz.), że kawiarnia z Kuźnic cieszy się dużem powodzeniem, że na terenie wystawowym przy przejściu z terenu C. na teren D. znalazłem 3 sklepy z wyrobami zakopiańskiemi, a między niemi sklep „Warsztatów Kilimiarskich“, w którym prawdziwa góralka w prawdziwym góralskim stroju jest sprzedawczynią.

Nareszcie nadmienić wypadnie o paru przeźroczach z widokami zakopiańskiemi w osobnym, reklamowym pawilonie wystawy o wymownym napisie w kilku językach: „Zwiedzajcie Polskę“.

Na zakończenie pragnę podzielić się niespodzianem odkryciem. b. ważnem dla Zakopanego. Mianowicie w pawilonie M-wa Komunikacji znalazłem ku swej wielkiej radości **propagandowy plakat Zakopanego.** Jest to afisz na wzór i podobieństwo wspomnianych już wyżej afiszów Krakowa, Borysławia i innych, formatu takiego samego jak owe, przedstawiający gazdę góralskiego w stroju uroczystym, w którym to stroju nie brakuje nawet coraz rzadziej używanego pasa. U dołu afisza napis: „Polska — Zakopane“ i drobnemi czcionkami nazwa firmy, która go wydała: „Litografja Artystyczna W. Główczewskiego w Warszawie.“ Jest to ta sama firma, która wydała wymienione wyżej plakaty. Można je znaleźć na wszystkich większych stacjach kolejowych w Polsce, m. i. też w N. Targu. Pomimo moich najusilniejszych starań nie mogłem od nikogo na wystawie dowiedzieć się, komu Zakopane ma zawdzięczać tę reklamę o sobie. Przypuszczam, że M-wo Komunikacji wbrew innym instytucjom, powołanym bezpośrednio do popierania turystyki, nie zapomniało, jak one, o Zakopanem.

Jeżeli teraz okiem nieuprzedzonem, gdy już dobiegliśmy do kresu naszego przeglądu, postaramy się objąć całość pokazu Zakopanego, jak się on przedstawia na P. W. K., to niestety stwierdzić wypadnie, że pokaz ten nie uwydatnił Polsce całego znaczenia dla niej tego potężnego źródła zdrowia duchowego i fizycznego, jakiem było, jest i być nie przestanie Zakopane. Nie jest winą ani inicjatorów samego stoiska, ani kierownika artystycznego tegoż, że całość wypadła nie według najlepszych ich myśli i nie tak, jak na to zasługuje Zakopane.

Uwydatnić w całej pełni na wystawie **taką wielką rzecz, jaką jest dla Polski Zakopane,** potrafiłby tylko osobny pawilon Zakopiański, któryby zjednoczył rozstrzelone (jak wyżej widzieliśmy) siły wszystkich twórczych czynników Zakopiańskich. Tylko w takim pawilonie na tle majestatu przyrody górskiej i nie mniej potężnego pierwiastku etnograficznego, — zbyt w ostatnich czasach lekceważonego — udałoby się w należytej mierze przypomnieć ogółowi wartości Zakopanego, wysunięte już przez Chałubińskiego, Witkiewicza i Matlakowskiego z uzupełnieniem nowych zdobyczy w dziedzinie sportu i turystyki.

Gdynia, 12. VIII. 1929 r.

Zamiast odpowiedzi na ankietę o potrzebach Zakopanego.

(Dokończenie.)

Miejscowy Urząd budowlany był jednak najwidoczniej pod wpływem „Głosu rozsądku“, bo nie zezwolił na teatr drewniany. Mr. St. bardzo się ucieszył i zaczął działać według własnego sposobu myślenia.

W rok stanął piękny dom uzdrowiskowy z czytelnią, bibljoteką, salą restauracyjną i wspaniałemi salami: teatralną i kinową.

W czasie najbardziej ożywionego sezonu miał się odbyć inauguracyjny koncert kameralny. Początek ery Aten Polski.... W wigilję koncertu Dom był urządzony do popielniczki i kwiatów w wazonach. Olbrzymie plakaty co pięć kroków anonsowały uroczystość. Wszystkie dzienniki o niej pisały.

Mimo to czułam dziwny niepokój. Razem z kilku życzliwymi dla Mr. St. ludźmi postanowiliśmy za wszelką cenę oszczędzić mu przykrości. Koncert był naznaczony na 8 m. 30. O tej godzinie oczywiście na sali nie było nikogo. Ale to jeszcze nie przesądzało sprawy. W Zakopanem do dobrego tonu należy i weszło już w zwyczaj, że nikt nie przychodzi wcześniej, jak 60 minut po oznaczonej godzinie. W ten sposób artyści oraz impresarjo lub komitet urządzający przez godzinę przeżywają miłą emocję, nie wiedząc, jak dopisze publiczność: to znakomicie wpływa na samą grę artystów.

Kiedy jednak zegar wskazał już 9 m. 15, zostawiliśmy Mr. St. z dyrygentem, a sami poszliśmy radzić nad sytuacją. Niewątpliwie, było to jeszcze wcześnie i należało się spodziewać, że jeśli kto przyjdzie, to w każdym razie dopiero po pół godziny, ale trzeba było uprzedzić niepomyślne możliwości... Na sali było 27 osób — sala zaś mieściła 1000 miejsc. Wpadłam na pomysł: bilety na koncerty były bardzo tanie — po 2 zł —, postanowiliśmy wykupić salę i rozdać bilety między publicznością, która — słychać to było wyraźnie — napełniała Dom Uzdrowiskowy.

Poszliśmy do czytelni: pustki, w bibljotece — ani żywego ducha, zato w wielkiej sali restauracyjnej, gdzie grzmiał jazzband, było rzeczywiście pełno. Heureka!

Pięcioma saksofonami przekrzyczeliśmy salę, zatem wspaniały murzyn oznajmił publiczności, że za chwilę usłyszy miłą wiadomość. Zaciekawienie było ogromne. Donośnym głosem pan Dobrejwoli zaprosił wszystkich na górne piętra na koncert kameralny. Wrażenie było piorunujące. Rozpoczęły się ze wszystkich stron sali syki i gwizdania... — My przyszliśmy tańczyć!... Muzyka, charlestona!... To nadużycie! Miał być dancing, a teraz na koncert zapraszają!... —

Uciekliśmy cało, pan Dobrejwoli tylko został poturbowany nieco kulami serpentyn. Wyszliśmy na ulicę. No, oczywiście, 973 chętnych na koncert znaleźć w Zakopanem było utopją i szaleństwem. Ale zawsze kilkadziesiąt osób przyszło. Niestety, ja już pójść na koncert nie mogłam: dostałam ostrego zapalenia gardła i przewieziono mnie do domu.

Minęło kilka dni. Nie wychodziłam jeszcze z domu, bo w Zakopanem na odmianę lało; siedziałam więc przy kominku, bo to był właśnie lipiec, i grzałam się. Ponieważ lekarz kazał mi uniknąć wstrząsów nerwowych, nie czytałam dzienników.

Kiedy wszedł Mr. Stackard, zrozumiałam, że stało się coś bardzo ważnego... coś chyba strasznego. Przyjaciel mój miał wzrok niesamowity. Podał mi kilka pism i zapytał złamanym głosem (mówił już jako tako po polsku): Czego oni chcą ode mnie? — Zaczęłam czytać podkreślone czerwonym ołówkiem nagłówki: „Mister Stackard w roli dobroczyńcy“, „Wylazło szydło z worka czyli przyjaciele z Ameryki“, „Brońmy się przed zakusami obcych“, „Jak pan Stackard chciał zrobić pieniądze na Polsce“......

Spojrzałam na przyjaciela: miał minę człowieka, który za wszelką cenę chce zrozumieć... A sprawa była właściwie prosta: Mr. St. przeprowadził kanalizację: to dobrze; zbudował Dom Uzdrowiskowy: to dobrze; założył park sportowy, zbudował sanatorjum dla biednych,

A. SEELIEB.

Co i jak?

III.

Dotychczas starałem się przekonać Szanownych Czytelników, że Związek Przyjaciół Zakopanego jest instytucją poważną, użyteczną i bynajmniej nie utopijną. Czy mi się to udało, nie wiem; zapewne niezupełnie i nie wszystkich, bo uzasadnienie mojej tezy, ze względu na brak miejsca, musiało być bardzo pobieżne.

Przyjmijmy jednak, że moje dotychczasowe twierdzenia są uzasadnione; stawianie hipotezy nic nie kosztuje, nikomu nie szkodzi, ani też ujmy żadnej nie przynosi, jeśli zważymy, że najwięksi mędrcy nią się posługiwali i że zawdzięczamy jej niejedną epokową zdobycz wiedzy ludzkiej.

Przejdźmy zkolei do sedna rzeczy i zastanówmy się, jaka ma być działalność Związku.

Nad tem się zastanawiając, **najpierwsze i najważniejsze zadanie Związku widzę w wychowaniu naszego, zakopiańskiego społeczeństwa.**

„Otóż to! Szydło wylazło z worka, a z korobki wyskoczył belfer!"

„Proszę! Wychowywać! Całe życie przebelfrował i znalogowił się, że o tem jednem tylko myśli!"

„Wychować! Dorosłych obywateli! Co za pretensjonalna śmieszność!"

Wszystkie te wymyślania z pokorą przyjmuję, a proszę tylko o dalszy posłuch. Rira bien qui rira le dernier!

Na to przynajmniej zgodzimy się wszyscy, że Zakopane nawet w przybliżeniu nie odgrywa tej roli, jaka mu przysługuje; że przeżywa ciężkie kryzysy, wyrażające się rok rocznie w kilku bankructwach pensjonatowych i kupieckich; że ciężko walczy z konkurencją krajową i zagraniczną, coraz liczniejszą i groźniejszą: coraz więcej bowiem powstaje uzdrowisk na całem Podkarpaciu i nad Morzem, a choć każde z nich marne i niedużo pomieści osób, to wszystkie razem sporo jednak przyciągają gości; a doskonalenie się uzdrowisk, szczególnie zagranicą, szybko posuwa się naprzód.

A czasy nadciągają dla nas ciężkie. Prędzej, czy później Europa wróci do stanu normalnego a stopa życiowa tak się wyrówna, że życie zagranicą niedroższe będzie od życia w kraju, przez co runie jedna z barjer, która ludność mniej zamożną w kraju internowała; tak samo runie prędzej, czy później, druga barjera: mur paszportowy. A wtedy nastąpi masowy wyjazd zagranicę, tem bardziej kuszący, że tak długo był niemożliwy.

Biada wtedy Zakopanemu, jeśli w tym wyścigu doskonalenia się, **do tego czasu nie dopędzi i nie przepędzi konkurentów.**

Zakopane zbyt wielkie poczyniło inwestycje, zbyt wielkie zaangażowało kapitały, by wolno mu było spaść do roli uzdrowiskowej Pipidówki: Zakopane albo będzie wielkie i wzorowe, albo narazi się na niesłychany krach.

*

A tymczasem posłuchajmy, co mówią urbi et orbi nasi wrogowie i źle przez nich informowani przyjaciele:

„Zakopane — to dziura obrzydliwa, pełna pretensyj; pokraka, urągająca najpierwszym zasadom estetyki; wstrętny brudas; gniazdo zarażone i zaraźliwe, gdzie nie stosuje się najprymitywniejszych zasad higjeny; spelunka zdzierców.....

Znacie, Szanowni Zakopiańszczycy, tę litanję i jej dalszy ciąg? Dobrze.

My wiemy, że w tej litanji jest dużo nieprawdy, zaprawionej żółcią zawiści, a jeszcze więcej przesady. Zakopane nie jest ani bardziej brudne, ani mniej estetyczne, niż jakiekolwiek inne z średnich, a nawet wielkich miast polskich, za wyjątkiem może miast wielkopolskich; że jest jednem z najtańszych naszych uzdrowisk, znacznie tańsze, niż Krynica, a bez porównania tańsze, niż Hel; że w Zakopanem bezpieczniejszym się czuć można przed zarażeniem gruźlicą, niż w innych miastach, w których roi się od gruźlików ukrytych, niepoznanych, niezizolowanych.

Ale to nam wystarczyć nie może, że nie jesteśmy gorsi: Zakopane, jak powiedziałem, musi się doskonalić w szybkiem tempie i musi być wzorem. A tymczasem — powiedzmy sobie gorzką prawdę w oczy — w owej litanji, niestety, dużo też jest prawdy. Zakopane nie jest może wstrętnym brudasem, ale jest w każdym razie zamurusanym brudaskiem; nie jest pokraką estetyczną, ale przynajmniej estetycznym dziwolągiem. Wprawdzie piękno otaczających gór każe nam zapominać o tem, ale podziwianie ich nie zawsze jest bezpieczne: bo kiedy, wpatrzony w góry, idziesz ulicą, może ci się przydarzyć, że zaniesiesz na buciku do domu coś nie bardzo woniejącego. Mówią, że winien temu brak ustępów publicznych! Może być, ale ja sądzę, że winien temu brak kultury. Przepraszam za słowo prawdy, ale przecież muszę mówić prawdę, bo inaczej artykuły moje mijałyby się z celem.

Ten brak kultury ogólnej i fachowej jest przyczyną brudu, nieestetyczności, niehigjeniczności i zgubnej zachłanności, jest przyczyną, że Zakopane, mimo szlachetnych wysiłków władz, jest ciągle jeszcze Pipidówką.

Najbardziej stronniczy człowiek nie może zaprzeczyć, że Zakopane posiada dobrego burmistrza, dzielnego komisarza uzdrowiskowego, a w osobie energicznego starosty życzliwego opiekuna władz rządowych. Dlaczegóż, mimo ich wysiłków, nie jest lepiej lub nie wiele lepiej?

Bo są dziedziny życia, do których ustawodawca nie wkracza i wkraczać nie może; bo nawet tam, gdzie wydawanie zarządzeń prawnych jest praktykowane, wykonywanie ich zależy przeważnie od dobrej woli i zrozumienia dla tych ustaw ludności, bo kontrola, czy i jak te zarządzenia zostały wykonane, wymyka się z rąk organów władzy.

Oto kilka przykładów, które lepiej może pozwolą zrozumieć, o co mi idzie.

W ostatnich czasach władze nasze wydały szereg pięknych zarządzeń, tyczących się higjeny mieszkań. Pokoje kazano wytynkować; w kuchniach pensjonatowych zaordynowano specjalne zmywalnie na naczynie, a nawet nakazano zmywalnie te umieścić w osobnych ubikacjach. Bardzo ładnie. Ale któż skontroluje, czy te zmywalnie są używane i do czego? Czy w tej zmywalni nie urządza się składu brudnej bielizny lub legowisko dla ukochanego kota?

I czyż doprawdy czystość zależy od takich zewnętrznych czynników?

Nie! **Czystość nie jest przywilejem pewnych kategoryj mieszkań i nie jest koniecznym wynikiem pewnych instalacyj; CZYSTOŚĆ JEST ZALETĄ OSOBISTĄ.** Znam skromne chatki prymitywne, celujące czystością; znam dwory bardzo niechlujne. Widziałem naczynie, myte w zwyczajnej, drewnianej wanience, wzorowo czyste; widziałem inne, myte w zlewach, obrzydliwie brudne.

A oto inny przykład: w starannych domach, jak wiadomo, już dawno zakorzenił się zwyczaj, że każda osoba w rodzinie, tak jak ma własny ręcznik, tak ma też własną ściereczkę do wycierania swej miednicy. Otóż, wróciwszy do kraju, ze służbą homerowe musiałem staczać boje, by zwyczaj ten nadal w domu utrzymać; z uporem, jaki cechuje długie nawyknienie, pokojówki ignorowały wiszące przy miednicach, indywidualne ściereczki, a wszystkie miednice wycierały jedną i tą samą ścierką. Postępowanie takie jest wstrętne, a pod względem higjeny fatalne; cóż jednak robić? Wszakże policja takich rzeczy nakazać nie może, ani szczególnie kontrolować. **Będzie więc po dawnemu, jak długo ogólny stan kultury się nie podniesie i u pracodawców, którzy z większym naciskiem przeprowadzać będą reformy, i u pracobiorców, którzy okażą dostateczne dla tych reform zrozumienie.**

Tak samo nikt nie dopilnuje, nawet pani domu, czy kucharka, z ustępu wróciwszy lub brudnego psa pogłaskawszy, z nieobmytemi rękoma nie zabrała się do lepienia smacznych pierożków!

*

Jak w kuchni, tak się rzecz ma i na ulicy i wszędzie. Na co zda się przybijać puszki na wrzucanie odpadków, jeśli w kilka dni lub tygodni mają być zepsute, oderwane lub zgoła skradzione? Na co zda się ustawiać publiczne ławki, jeśli nieznani barbarzyńcy w nocy przerzucają je przez parkany do ogrodów.

Nie, nie łudźmy się, że władze zrobią porządek: **Władze nam pomogą, ale porządek zrobić musimy my sami.**

Jest to zresztą jedna z naszych najgorszych wad, że cały ciężar pracy zwalamy na władze. Nie tak bywa zagranicą: tam rząd, władze, są tylko kierownikami energji społecznej, pracę zaś przeważnie wykonuje samo społeczeństwo. Kto, zapytam Was, zbudował olbrzymią swego czasu flotę niemiecką, czy Rząd? Nie, społeczeństwo same przez swój Flottenverein! A któż nie zna działalności niemieckich Schulverein'ów?

I u nas w kraju, i u nas na terenie Zakopanego **społeczeństwo musi się wziąć do roboty, a musi zacząć od pracy nad sobą, nad swoją kulturą przedewszystkiem.**

I powoli dojdziemy do tego, że rzeczy znakomite same się będą robić, bez niczyjej interwencji, jakoś tak od niechcenia. I sam od niechcenia zapanuje porządek, wygląd estetyczny, higjena; i sam, od niechcenia, zrodzony „esprit de corps", ten nieuchwytny „ktoś i nikt", będzie stać na straży, by każdy chętnie i dobrowolnie robił, co dobre i pożyteczne.

Ah, ten „esprit de corps"! Czem bardziej się starzeję, tem bardziej wierzę, że on właśnie jest twórcą i duszą wszelkiego ładu, wszelkiej cywilizacji. Zdaje mi się, że on jest jedną z najważniejszych cech dojrzałości, czy to narodu, czy jakiejś klasy, jakiegoś zawodu. Taki „esprit de corps" posiadało dawne mieszczaństwo holenderskie, dawna szlachta ukuła sławne powiedzenie: „La noblesse oblige". A co wart korpus oficerski bez tego „esprit", o tem wiedzą najlepiej sami oficerowie i ich dowódcy.

To poczucie stanowości, — a iżby mnie demokraci nie ukamienowali, powiem: poczucie zawodowe i my wyrobić w sobie musimy. **Musimy stworzyć pewnego rodzaju patriotyzm zakopiański, pewną dumę z tytułu zakopiańczyka, pewną tradycję zakopiańską, pewne poczucie obowiązków.**

Parodjując hasło dawnej szlachty, powiedzmy sobie:

---

magistrat i któż zresztą wszystkie wyliczy? — to wszystko dobrze... Ale Mr. St. zaczął budować hotele. Przepraszam, mister Stackard! To pan udajesz dobroczyńcę, a myślisz o business'ie?! A nasze „Niezapominajki", „Storczyki", „Tulipany", nasze „Hanie", „Marysie", „Kasie", „Zdzisie"... — to co?

Zaczęłam powoli i ostrożnie tłumaczyć Mr. St., że w Polsce można być — albo złodziejem, albo niedołęgą, albo... bohaterem — dobroczyńcą.

Ale widziałam, że im dłużej i obszerniej wyłuszczałam zasady tej tezy, tem wzrok jego stawał się coraz bardziej mglisty, niewyraźny....

Przyjaciel mój zwarjował.

Lekarze orzekli, że gdyby był czystej krwi Amerykaninem, dałoby się go uratować, a może wogóle nie doszłoby do katastrofy. Ale prababka jego była Polką.

W kilka miesięcy potem niejaki pan Niemamcorobić przyniósł mi memorjał do podpisania. Memorjał brzmiał: Z uwagi na to, że w Zakopanem zbiera się mózg Polski, jej elita umysłowa i artystyczna, Zakopane winno posiadać stały teatr, któryby kultywował wielki dramat i muzykę w wielkim stylu. Podpisani proszą o subwencję Rządu w wysokości 5 miljonów rocznie.

Boże, nie pamiętaj mi tego na Sądzie Ostatecznym, — memorjał podpisałam.

„ZAKOPANE OBLIGE!“ Zakopane, zakopiańczyk, to tytuł, ale też źródło obowiązków.

*

Z rozważań powyższych wyciągam konkluzje:

1) Władze nasze stoją bezradne wobec pewnych objawów, czy to dlatego, że wogóle w dziedziny te wkraczać nie mogą, czy też, że wykonanie zarządzeń w pewnych wypadkach nie da się kontrolować.

2) Stosunki zdrowotne i estetyczne mimo nakazów władz tak długo się nie zmienią, **aż potrafimy podnieść poziom ogólnej i fachowej kultury samej ludności.** Bez tej kultury, Zakopane jest i będzie Pipidówką.

3) Należy stworzyć swoisty, zakopiański „esprit de corps“, przynajmniej w warstwach kulturalnie wyżej stojących.

W jakiż więc sposób Związek Przyjaciół Zakopanego może przyczynić się do wykonania tej pracy?

Wyobrażam sobie istniejącą przy Z. P. Z. osobną komisję propagandowo-oświatową. Komitet ten organizowałby odczyty, pogadanki, wystawy, pokazy, które zdolneby były rozwijać w słuchaczach i widzach poczucie estetyczne, poczucie czystości, higjeny etc.

Zapewne, jeżeli ograniczymy się do urządzenia odczytu w „Sokole“, do tego w porę nieodpowiednią, to przyjdzie 4 słuchaczy. Nie tak sobie tę pracę wyobrażam. Marzę o pewnego rodzaju naszych instruktorach, którzyby w każdej chwili każdą wykorzystali okoliczność, gdzie nadarza się sposobność „docendi“. Organizacje, w szczególności takie, jak Związek Górali, Gwiazda, Stow. św. Zyty etc. etc. z pewnością pomocy nam nie odmówią. Otóż ci instruktorzy nie czekaliby na słuchaczy, oni sami poszliby do słuchaczy. Jest np. walne zebranie Gwiazdy; instruktor poprosi o zarezerwowanie jednego punktu porządku dziennego dla wygłoszenia kilku słów o Zakopanem, o tem lub owem. może dla pokazania kilku obrazków.

Żadne odczyty z przeźroczami, wystawy wzorowych urządzeń domowych, ogrodniczych etc., z pewnością nie przeszłyby bez śladów.

I do szkoły, tam szczególnie, dotrzeć powinni instruktorzy nasi; szkoły wprawdzie same robią, co mogą; ale zawsze to inne na dzieciach robi wrażenie, jeśli przemawia do nich specjalny „delegat“ na specjalnem „zebraniu“. Wszędzie instruktor taki dotrzeć powinien: i do dzieci, i do gazdów, do fiakrów, do młodzieży rzemieślniczej. W jakikolwiek sposób, pod jakąkolwiek formą — byle tylko ciosać i ciosać bezustannie.

Nie mogę tu wchodzić w szczegóły organizacji takiego komitetu. Będzie rzeczą dyskusji ustalić jego cele i jego metody z działania.

Praca to ciężka, na lata, na dziesiątki lat obliczona, ale konieczna. I dlatego zaś ją rozpocząć potrzeba. Jestem pewny, że owoce, aczkolwiek skromne, będą w niedalekiej już przyszłości widoczne. Brud zacznie znikać, wszystko nabierać estetycznego wyglądu, bo będzie to odpowiadać coraz bardziej wewnętrznej potrzebie ludności.

———oOo———

Odczyty Tygodnia Tatrzańskiego.

W poniedziałek, 19 bm. rozpoczęła się serja odczytów, zorganizowanych przez P. T. T. w związku z „Tygodniem Tatrzańskim“. Inauguracyjny odczyt p. t. „Tatry wczoraj, dziś i jutro“ wygłosił znakomity ich znawca i jeden z pierwszych pionierów polskiego ruchu tatrzańskiego, p. prof. Jan Gwalbert Pawlikowski.

W pierwszej części swego barwnego i nadzwyczaj ciekawego odczytu, mówił p. Prof. Pawlikowski o dawnych stosunkach, tak jak je sobie na podstawie notatek i kronik historycznych wyobrażamy. O tem, jak to przed kilkoma wiekami zaczęło się na Podhalu, zupełnie jeszcze dzikiem, rozwijać pierwsze osadnictwo. o tem jak to zaczęło, najprawdopodobniej pod wpływem kolonizacji wołoskiej, krzewić się na halach pasterstwo, czego ślady znachodzimy w zwyczajach pasterskich, a poniekąd w budownictwie. Następnie przeszedł prelegent do innego gatunku bywalców górskich, od osiadłych do przechodnich, dopatrując się niejako prototypu turystów, w poszukiwaczach skarbów, którzy ich tu szukali, sądząc w naiwności, że skoro Bóg stworzył Tatry i tak je uniedostępnił, to musiał mieć w tem jakiś cel — a tym celem w pojęciu ich mogło być tylko ukrycie we wnętrzu ich jakichś „skarbów“, nieco więcej od samego piękna, realnych. Potem przyszedł nowy okres, okres, który snadnie z racji powstania go w okresie humanizmu, nazwać można okresem humanistycznym. Wspomniał więc w paru słowach o pierwszych tego okresu pionierach, jak o Beacie Kościeliskiej ze Spisza, o Kohradzie Zeltesie, uczniu Akademji krakowskiej, który, jakkolwiek Niemiec, jeden z pierwszych wrażenia z Tatr, Karpatami przez niego zwanych, uwiecznił w literaturze, w swych poematach. A potem z początkiem XIX stulecia przyszła wreszcie kolej i na Polaków. Szeregi poszukiwaczy skarbów, szeregi górników — a więc „turystów“, mających cel materjalny przed sobą, zastępują szeregi turystów idealnych, narazie jeszcze z myślą o praktycznej stronie, o studjach naukowych. Rozpoczyna je przyrodnik polski Stanisław Staszic. Z tą chwilą zaczyna się nowa epoka dla Tatr — epoka, która usuwa w cień osiadłych, a więc pasterstwo i doprowadza do znacznej przewagi w Tatrach elementu turystycznego. Po Staszicu pojawia się w Tatrach, pierwszy ich wieszcz, Seweryn Goszczyński. Rok 1832 to pierwsze zetknięcie Tatr z poezją. Niema jeszcze wprawdzie w poezji Goszczyńskiego pierwiastka etnograficznego — jest jednak już pewne wyczucie piękna i poezji Tatr. Przechodząc następnie do dalszych piewców Tatr — Asnyka, Kasprowicza i Tetmajera, porównywa prelegent sposób odnoszenia się do Tatr i ich przyrody ze strony Staszica, Goszczyńskiego, omawiając różnicę między tymi oboma, a wreszcie różnicę między nimi a resztą późniejszych wieszczów Tatr, dochodząc do wniosku, że dopiero współżycie z ludem góralskim, który w tych dawnych czasach miał znacznie więcej kultury i poczucia piękna, mogło doprowadzić do rozkwitu tej poezji i do rozbudzenia ruchu turystycznego do tego stopnia i poziomu, jaki widzimy w latach od 1860 do mniej więcej końca XIX stulecia. Pojawienie się dra Chałubińskiego, jego sposób turystyki. wciągnięcie do turystyki pierwiastka etnograficznego i t. d. stworzyło nowy okres turystyki, który prelegent słusznie nazwał okresem etnograficznym. Rozbudzenie tego ruchu, które w rezultacie uczyniło z ruchu tego masowy i sprowadziło do Zakopanego i w Tatry masy „nowych“ ludzi, nic nieraz wspólnego z ideologją pierwszych pionierów nie mających, doprowadziło do takich projektów, jak projekt kolejki na Świnicę, projekt, który przez dłuższy czas zagrażał bezpieczeństwu ochrony przyrody. Przychodzi rok 1913 — w pewnych kołach Polsk. Tow. Tatrz. budzi się ruch ochraniarski. Powstaje Sekcja Ochrony Tatr, która nieraz musi ciężkie boje staczać o swe ideały nawet w samem łonie Towarzystwa. Zwycięża jednak (prelegent opowiada tu ciekawe i rewelacyjne tajniki zwalczania projektu kolejki na Świnicę, przez te czynniki w centralnym rządzie austrjackim) i projekt kolejki i hotelu upada, a idea ochrony Tatr i przyrody zaczyna zataczać coraz szersze kręgi. aż z chwilą powstania Państwa Polskiego doprowadza do tego, że akcję ochrony przyrody przejmuje w swe ręce rząd, stwarzając Państwową Radę Ochrony Przyrody, w czem największe zasługi położyli z jednej strony socjalista, z drugiej narodowy demokrata, a więc ludzie zupełnie odrębnych przekonań politycznych — tu jednak z sobą zgodni.

Odczyt prof. Pawlikowskiego, który, jak na nasze stosunki, sprowadził do sali „Morskiego Oka“ wielu, bo ponad sto osób ciekawych, dał nam dokładny obraz, jak Tatry wyglądały dawniej, a jak wyglądają dziś— i dał nam przedsmak tego, jakby wyglądały jutro, gdyby nie ograniczenia, które stosuje już poniekąd i wprowadzić myśli w przyszłości, stwarzając z Tatr „Park Narodowy“ Państwowa Rada Ochrony Przyrody i Polskie Tow. Tatrzańskie.

W następnym odczycie, we wtorek, 20 bm., p. major Romaniszyn przedstawił, jeszcze liczniej przybyłym gościom, malowniczy obraz „Świętych dolin Himalajskich“, ilustrowany bogato przeźroczami.

Liczny udział publiczności w odczytach, rzeczywiście niestosunkowo liczniejszy, jak lat poprzednich na tego rodzaju odczytach, świadczy dobitnie o dużem zainteresowaniu się społeczeństwa tak samą ideą ochrony przyrody, jak i jej stosunkiem do Tatr.

Przemysł i... „Przemysł“.

W sobotę, dnia 17 b. m. dokonano poświęcenia nowej, zainstalowanej na terenie „Kamieniołomów Tatrzańskich“ mechanicznej tłuczki do masowej fabrykacji szutru do nawierzchni drogowych. Po uroczystości poświęcenia odbył się w sali klubowej restauracji hotelu „Morskie Oko“ bankiet. Szereg przemówień i toastów rozpoczął obecny dyrektor „Kamieniołomów Tatrzańskich“ p. prezes Barwicz. Pan prezes Barwicz, a za nim i inni mówcy poruszyli w swych przemówieniach sprawę uprzemysłowienia Tatr, snuli projekty na temat ich udostępnienia kolejkami, mostami przerzucanemi nad przepaściami — nie poruszyli jednak tematu, jaki należy przerzucić most między dwiema sprzecznościami na terenie Zakopanego i Skalnego Podhala, jakiemi są przemysły: fabryczny i uzdrowiskowy.

Projekty o budowie kolejek i mostów na Świnicę, Rysy itd. pozostaną nadal w sferze projektów poruszanych na bankietach i z poza ścian sal restauracyjnych nie wyjdą na świat, aby straszyć zwolenników piękna, grozą jego zatraty, są jednak przyczynkiem charakterystycznym dla poglądów pewnych kół i osób, widzących w rozwoju „przemysłu“ jedyną drogę wzbogacenia Polski. a zapominających poniekąd, że poza przemysłem fabrycznym z jego nieodzownem niszczeniem przyrody, istnieje jeszcze i u nas na Podtatrzu szczególnie rozwinięty przemysł uzdrowiskowy, który przynosi i przynosić będzie miljony.

W wypadku istnienia na terenie Zakopanego „Kamieniołomów Tatrzańskich“ należy jedynie myśleć o tem, jakby one najmniej przynosiły szkody, a jak najwięcej korzyści Zakopanemu, jako uzdrowisku — aby znaleźć drogę, któraby sprzeczne interesy pogodziła, a przedewszystkiem doprowadziła do jak najszybszej likwidacji wszelkich myśli o takiem uprzemysłowieniu Zakopanego i takiem upiększeniu Tatr, o jakiem na tym bankiecie mówiono, bo jeżeli co może do nas ściągnąć gości zagranicznych, to właśnie, o ile chodzi o Tatry, piękno ich przyrodzone. Udostępnione są one już dostatecznie, a na budowanie w głębi ich szos samochodowych i kolejek, są stanowczo zbyt szczupłe. Wytężmy raczej wszystkie siły w kierunku udogodnienia pobytu gościom w samem Zakopanem — pieniądze. któreby miały służyć celowi wybudowania kolejki na Świnicę czy Rysy. przeznaczmy raczej na wybudowanie w Zakopanem luksusowych hoteli, Domu zdrojowego, torów saneczkowych i ślizgawkowych — a rezultat będzie stanowczo lepszy — a w rezultacie będzie i wilk syty i owca cała....

———

Komunikaty.

Zarząd Towarz. Przeciwgruźliczego w Zakopanem podaje do publicznej wiadomości wynik zbiórki w Tygodniu przeciwgruźliczym 28 VII — 3 VIII 1929:

Ze zbiórki ulicznej, w cukierniach i restauracjach 911 zł 36 gr, zebrane na listy 538'55 zł, loteryjka w parku 625'15 zł, razem 2075'06 zł. Wydatki na urządzenie Tygodnia 184'10 zł, czysty dochód 1890'96 zł.

Tak piękny wynik zawdzięczać należy wielkiej pracy członków Komitetu i ofiarności publicznej. Zarząd poczuwa się do miłego obowiązku gorąco podziękować WPP. kupcom za fanty, właścicielom restauracyj i cukierni za uprzejme zezwolenie na zbiórki, publiczności za ofiarność, a za pracę w szczególności WWPP.: Dr. Brzezińskiej, Brzozowskiej i gościom z „Szałasu", prezesowej Domanusowej, Hirschlównie, Karczewskiej, Kołaczkowskiej, J. Koszkowej i paniom z „Polanki"; Kruszyńskiej, Dr. Kuczewskiej i panom z „Boru"; Alicji Langrodównie, Naczelnikowstwu Kmiotkom i urzędnikom kolei; Dyrektorowej Malickiej, Rosińskiej, Suchorowskiej, Z. Tabeau, prof. Wierzuchowskiej i paniom z „Poznanianki"; Wiśniowskiej, J. Wojciechowskiej, Zarembiankom, Zachwatowiczowej oraz panom drowi pułk. Czarnekowi, Dyrek. Paudlerowi, Drowi Talatyckiemu.

Za Zarząd: Dr. Ant. Kuczewski, prezes, Dr. T. Mischke, sekretarz, Dr. S. Papier, skarbnik.

Kronika.

Nowa ofiara Tatr. Dnia 9 bm. wybrał się w towarzystwie dwu znajomych pań na wycieczkę w góry uczeń tut. gimnazjum Zbigniew Krzyszkowski. Celem wycieczki miały być Granaty. Na hali Gąsienicowej towarzystwo się podzieliło i panie poszły zwykłą drogą żlebem Kulczyńskiego, p. Krzyszkowski przez tak zwany Komin Dreża. Towarzystwo miało się spotkać na szczycie; gdy to jednak nie nastąpiło i młody turysta nie powrócił do domu, zaczęto czynić poszukiwania i wreszcie po kilku dniach, t. j. w środę, 14 bm. znaleziono jego zwłoki u stóp Komina. Śp. Krzyszkowski spadł w przepaść 60-cio metrową, ponosząc śmierć na miejscu.

Rocznica Powstania górnośląskiego. W niedzielę, 18 bm. święciło Zakopane uroczyście dziesiątą rocznicę powstania górnośląskiego. Uroczystość organizował powstały przed paroma tygodniami Legjon Śląski. Po odegraniu wczesnym rankiem przez orkiestrę wojskową 4 p. s. p. pobudki po ulicach miasta, odprawiono o godz. 9.30 rano uroczystą mszę św. za poległych o przynależność prastarej ziemi piastowskiej do Ojczyzny, po której oformowany pochód udał się na Rynek, by u stóp pomnika Władysława Jagiełły oddać hołd dzielnym powstańcom. W pochodzie wzięły udział liczne rzesze obywatelstwa Zakopanego i niemal wszystkie zakopiańskie organizacje z przedstawicielami władz miejscowych na czele. Pana starostę Skaleckiego zastępował na uroczystości p. referendarz Pollo. O godz. 11 przed poł. odbyła się wreszcie w związku z tą uroczystością w sali „Sokoła" uroczysta Akademja.

Krupówki na ukończeniu. Roboty około rozszerzenia jezdni w ulicy Krupówki, na przestrzeni od poczty do restauracji Karpowicza, już ukończono. Brukowanie wykończono już na przestrzeni od Karpowicza do księgarni Gebethnera, tak że zostaje jeszcze tylko kilkadziesiąt metrów, których ukończenia spodziewać się można w najbliższych dniach. Wykończenie tego odcinka pozwoli nareszcie na otwarcie ruchu na całej przestrzeni, czego wszyscy wyczekują z utęsknieniem i niecierpliwością. Przyjdzie potem kolej na rekonstrukcję chodników, która to sprawa leży już w kompetencji gminy.

Ze sceny i estrady. Sala teatralna „Morskiego Oka" czynną była niemal codziennie w ost. tygodniu — co prawda to mniej sala, a więcej scena, gdyż na sali bywało dość pusto. Mieliśmy więc dwa wieczory humorystycznych monologów w dawnym stylu: Wojciecha Wróblewskiego i Zawadzkiego — oba stwierdziły przykładowo, że ten rodzaj sztuki teatralnej już się przeżył. Nic dziwnego, w epoce radja, lotnictwa i szybkiego, migawkowego tempa życia, ludzie szukają pointy w rzeczach treściwych a esencjonalnych, w których każde słowo tryska humorem i przy ich skąpości zawiera wiele treści, albo, co jednak gorsze, wcale tej nie posiada. Nie zbyt wielkiem powodzeniem cieszył się również czwarty już z rzędu w tym sezonie „Wieczór bałałajkowy", tym razem zespołu Andrejewa. Mamy wrażenie, że taki jeden wieczór na sezon wystarczyłby w zupełności. W poniedziałek wreszcie 19 bm. zespół artystów dramatycznych z Warszawy wystawił popularną komedję Grubińskiego p. t. „Kochankowie". O ile chodzi o poziom tych wszystkich imprez, to stały one w każdym razie poniżej poziomu, jakiego od tego rodzaju imprez w Zakopanem wymagać należy. Dobre to wszystko dla mniejszych prowincjonalnych miast i miasteczek, ale stanowczo zbyt nikłe na Zakopane i jego publiczność. Niech więc się nie dziwią inicjatorowie tych wieczorów, że pustki w kasie i na sali. Publiczność zakopiańska to publiczność w 90 proc. stołeczna, która od sceny i zespołów wymaga bardzo dużo — może nawet zbyt wiele. W całym tym okresie tygodniowym mieliśmy właściwie jeden jedyny wieczór artystyczny, stojący na tym właśnie poziomie, a tym był koncert znakomitego pianisty Egona Petriego.

Otwarcie wystawy „Piękno Ziemi Polskiej w obrazach". W niedzielę, w godzinach południowych otwartą została w sali Szk. Przemysłu Drzewnego wystawa poświęcona pięknu krajobrazu polskiego i jego obronie. Otwarcie wystawy było inauguracją dorocznego „Tygodnia Tatrzańskiego", z którego obszerne sprawozdanie damy na innem miejscu. Otwarcie wystawy odbyło się w obecności przedstawicieli władz państwowych i samorządowych, prezydjum Polsk. Tow. Tatrz., delegatów Państwowej Rady Ochrony Przyrody i licznych gości. Na całość wystawy składają się przedewszystkiem zdjęcia fotograficzne z różnych stron Polski, a w szczególności ze stron, gdzie już utworzono wzgl. projektuje się rezerwaty, czyli parki natury. Przykładowo też przedstawiono na innych zdjęciach zgubne owoce niezanowania przyrody i jej przypadkowe, czy też celowe niszczenie. Wystawę urozmaicają okazy fauny naszej ziemi, jak młodego niedźwiadka, świstaka, kozicy itd. Na wystawie funguje stale delegat komitetu urządzającego wystawę, który publiczność zapoznaje z treścią eksponatów i całą ideologją ochrony przyrody i piękna krajobrazu. Wystawa ma duże znaczenie propagandowe i powinna być licznie uczęszczana, szczególnie przez młodzież, chociaż i starsi wiele z niej skorzystać mogą, bo z przyrodą i jej tworami, jest podobnie, jak bywa w życiu z włosami na głowie. Zrazu gęsty bór, czupryny grzebieniem nie przejedziesz — a później... coraz rzadziej, coraz rzadziej, — pożyczka coraz większa — i wreszcie pozostaje łysina. Radby człowiek zaradzić temu, ale już za późno....

Ofiarność Zakop. Spółki Samochodowej. W sprawozdaniu naszem z pobytu w Zakopanem wycieczki dzieci i młodzieży polskiej z Ameryki, przy wymienianiu instytucji i osób, które wycieczkę tę gościły i przyjmowały, pominięto przez przeoczenie Zakopiańską Spółkę Samochodową, która użyczyła tej wycieczce na przejazd do Morskiego Oka w Tatrach, dwu autobusów bezpłatnie. Czynimy to niniejszem, wyrażając pod adresem dyrektorów tejże pp. W. Cybulskiego i Urbana najgorętsze podziękowanie w imieniu Z. P. Z., który wycieczkę przyjmował.

Polityczne zebranie. W niedzielę, dnia 18 b. m. odbyło się w starej sali „Sokoła" w godzinach południowych zebranie poselskie Z. L. N., na którem przemawiali senator M. Seyda i poseł Kornecki. Zebranie miało charakter sprawozdania poselskiego, a na zebranie to członkowie i sympatycy Stronnictwa Narodowego mieli prawo wstępu jedynie za zaproszeniami.

Zapowiedziane wycieczki zagraniczne. Dnia 9 września przybywa do Zakopanego liczna, około 60 osób licząca wycieczka parlamentarzystów francuskich, dnia 13 września wycieczka komitetu wykonawczego międzynarodowego związku miast. Szczegóły co do pobytu i programu wycieczek podamy w następnym numerze.

Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Marji Kopetschnowej. We wtorek, 27 b. m. odprawioną zostanie w kościele parafjalnym, za duszę ś. p. Marji Kopetschnowej uroczysta msza św. żałobna, na którą organizacje: Sodalicji Marjańskiej, Tow. im. św. Wincentego a Paulo i Nar. Organizacja Kobiet wszystkich przyjaciół i znajomych ś. p. Zmarłej zapraszają.

Stanisław Mróz w Jaszczurówce. W sobotę, 24 b. m. popisywać się będzie na zabawie wieczornej w restauracji dancingu w Jaszczurówce, popularny a ostatni na Podhalu kobziarz Stanisław Mróz z Poronina.

Benefis orkiestry w Morskiem Oku. W sobotę, 24 b. m. sympatyczny i powszechnie lubiany zespół orkiestralny The Weinroth-Band w „Morskiem Oku" urządza swój wieczór benefisowy, na którym poza różnemi niespodziankami popisywać się będą: znakomity duet taneczny Devills i młodziutka ulubienica publiczności Halusia Motyczyńska.

Lista gości

z dni 14, 15, 16 i 17 sierpnia 1929.

Alland Artur, Warszawa Arwa.
Akierman E. z r., Lublin, Kasprusie, Machowska.
Aprill Stefan, Warszawa, **Bristol.**
Aleksandrowicz Jadwiga, Kraków, Nowa.
Aleksandrowicz Karol, Kraków, Nowa.
Augustini Helmut, Katowice, w górach.
Andrzejczak Stefanja, Warszawa, Albatros.
Austen Aleks. z ż., Warszawa, Żychoniówka.
Araszkiewicz Stanisława, Warszawa, Tomkówka.
Andrzejewski Jan, Łódź, **Bristol.**
Alff Helena, Jarosław, **Renaissance.**
Areszkówna Natalja, Rynarzewo, Sanat. Naucz.
Abramska Marja, Włocławek, **Maraton.**
Augustynowicz Artur, Warszawa, Wiktorja.
Achtówna Helena, Lwów, **Warszawianka.**

Bratt Abram, Częstochowa, Bocian.
Balcerek Marja, Katowice, Skib., Follakowa.
Balicka Ludmiła, Krotoszyn, Murań.
Balicka Jadwiga, Krotoszyn, Murań.
Bandnowa Jadwiga, Kraków, Łubień.
Bartoszyńska Marja, Ameryka, Curuśka.
Brams George, Francja, **Bristol.**
Brackerid Jan Hugo, Francja, **Bristol.**
Banek Tadeusz, Radzionków, Staszeczkówka.
Babicki Kazim. z ż., Warszawa, Paryżanka.
Bankier Marja i Felicja, Warszawa, M. Oko.

Badora Wiktor, Warszawa, Goplana.
Banachowicz Janina, Włostów, Bajka.
Bambynek Wiktor, Katowice, Za Bramką.
Bąkowski Józef z ż., Poznań, Dom Wycieczk.
Bartosik Władysław, Warszawa, Bagatela.
Banaś Edward z ż., Kraków, Kościel. 48.
Barbacki dr. Zenon z ż., Dębica, h. p. Gewontem.
Balicka Marja, Kraków, Paryżanka.
Balcer Bolesław z ż., Katowice, Bożenka.
Bratoszewska Stefanja, Radom, Curuśka.
Banach Władysław, Mierzeń, Curuśka.
Baranowski Ant. z ż., Poznań, M. Oko.
Baron Luba, Warszawa, Zawory.
Badiorówna Julja, Łódź, **Carlton.**
Braeuring Alicja, Warszawa, Pyszna.
Bar dr. Adam, Kraków, Rest. w Strążyskiej.
de Beanzorps K. M., Paryż, **Radowid.**
Berle Elżbieta, Niemcy, **Bristol.**
Breslauer Anna, Kraków, Malinka.
Berle Elza, Niemcy, h. p. Gewontem.
Bekerowa Wanda, Warszawa, Baranówka.
Berson Lucjan z ż., Lwów, Halina.
Besser Izabella, Warszawa, Jerzewo.
Berżowska Helena, Dąbrowa Górn., Milada.
Beck dr. Henryk, Warszawa, Arwa.
Biszówna Eleonora, Baligród, Kościel., Dziaduś.
Bigosz Stanisław, Kraków, Wanda.
Birenholc Bronisł., Warszawa, Staszeczkówka.
Borkowska Kazim. z c., Chorzów, Znicz.
Bróg Jan z r., Warszawa, **Borek.**
Bober Kazimierz, Pszczyna, Kosówka.
Bocheński Adam, Lwów, Bystre, Płaza.
Bocheńska Anna, Lwów, Bystre, Płaza.
Bożkowa Róża, Katowice, Żychoniówka.
Boni M. Leon, Rzym, Stamary.
Bobiński Zygmunt, Horochów, M. Oko.
Bohl Marta, Warszawa, Turnia.
Bojanowska Małg., Warszawa, Gimn. Państw.
Bozowiczówna Irena, Poznań, Chata.
Brosław dr. Wilhelm, Lwów, H. Europejski.
Bogdanówna Eugenja, Warszawa, Wiktorja.
Buryłowski Bron. z ż., Kościan, h. p. Gewontem.
Biesor Józef, Francja, **Bristol.**
Budnianka Kazimiera, Lwów, Sanato.
Bruck Helena, Kraków, Stella.
Brunner Bronisława, Warszawa, Bajka.
Blumenfeld Tad., Lwów, **Marilor.**
Blumenstein Eljasz, Warszawa, Curuśka.
Busse Liesa Lota, Łódź, Irusia.
Bullerówna Marta, Poznań, Zakł. Kórnicki.

Callens Eanis Paweł, Francja, **Bristol.**
Callens Anna, Francja, **Bristol.**
Censor Edward, Kraków, Kasprusie 31.
Cegiełowa D., Łódź, Orla.
Ciaciński Wład., Poznań, M. Oko.
Cierniak Jędrzej, Warszawa, h. p. Gewontem.
Cierlicki Jan, Ameryka, h. p. Gewontem.
Cieślewski Fryd. z ż., Kraków, Jerzewo.
Ciechomski Henryk, Paryż, Gubał., Pankowicz.
Ciechowiczówna Lucyna, Warszawa, Oksza.
Cichońska Stanisława, Dąbr. Górn., H. Europejski
Cieśla Józef, Katowice, Ślązaczka.
Clomicz dr. Stanisław, Łódź, M. Oko.
Le Conte Philippe Marja, Paryż, **Radowid.**
Copel Pierre, Paryż, **Radowid.**
Cymerman Czesława, Częstochowa, Cis.
Cyrcz Bernard z ż., Kraków, Skib., Walczak.
Cyroń Emil z ż., Katowice, Ślązaczka.
Chmielnicka Antonina, Milanówek, Mimoza.
Chlistecki Michał z ż., Chicago, H. Europejski.
Chodakowski Eugenj., Warszawa, Dom Wycieczk.
Chojnowska Janina, Warszawa, **Bristol.**
Chrostek Franc. z r., Sosnowiec, Stanisława.
Chojnowski Stanisław, Warszawa, **Radowid.**
Chełmicki Stanisław, Kobylanka, Czerw. Krzyż.
Czyrek Aniela, Kamionka Str., Gładkie, Gibała.
Czemplik ks. Ignacy, Kruszewo, Księżówka.
Czudesówna Bogusława, Łopuszna, Jasna Pani.
Czeppe Wendelin z r., Ciężkowice, M. Oko.
Czysz Mojżesz, Wiedeń, **Bristol.**
Czaplińska Emilja, Kraków, Pająkówka.
Czerbakowa Janina, Poznań, Polanka.
Czarliński dr. Stan., Żnin, Bohdanówka.
Czekalski Antoni, Warszawa, Flora.
Czarniecki A. z br., Warszawa, H. Eugenjusz.

Dąbrowski Kazim., Warszawa, **Ludka.**
Dadaczówna Pelagja, Warszawa, Sanat. Nauczyc.
Daszewska Hel., Warszawa, Tatary, Paszkowicz.
Drąskówna Róża, Warszawa, Chramc., Tatar.
Drążewska Janina, Warszawa, Margot.
Daniszewska Jadwiga, Przemyśl.
Dąmbska hr. Anna z s., Bosówka, **Warszawianka.**
Deręgowska Stefanja, Bydgoszcz, Ryś.
Decykiewiczowa Ant., Lwów, Ruczaj.
Dreyfuss Erma, Kraków, Żywcz., Galarowski.
Dziemianowicz Br. z s., Częstoch., Skib., Walczak.
Dziurzyński Roman, Kraków, Lunieczka.
Dziedzic Stanisław, Kraków, Lunieczka.
Dzikowska Marja, Białystok, Wierchy.
Dziewulski Wacław, Wilno, Do Olczy, Ustupski.
Dicker dr. Józef z ż., Śniatyn, Ruczaj.
Dzimmer Nuchim, Borysław, **Warszawianka.**
Domińska Janina, Skulsk, Sarjusz.
Doulcet Ludwik, Paryż, **Radowid.**
Dobrowolska Janina, N. Sącz, **Januszek.**
Domańska Helena z s., Warszawa, Stanisława.
Drozdowski Bron., Brzeżany, Chałub., Cieśla.
Dobrzyński Wilhelm, Warszawa, w górach.
Drobek Małgorzata, Chorzów, w górach.
Drobek Marja, Chorzów, w górach.
Dobija dr. Mieczysław, Warszawa, Włodka.
Dworzak Adam, Kraków, Dworzec Tatrz.
Dworakówna Marja, Kraków, Kosówka.
Drutowska Jadwiga, Łódź, **Bór.**
Dudzińska Stanisława, Warszawa, Sanato.
Dygas Jerzy, Warszawa, Wawel.

Eibenschütz Helena, Katowice, **Renaissance.**
Epsztajnówna Teresa, Łódź, Anastazja.
Erdracht Łucjan, Stanisławów, **Bristol.**
Edelmanówna Helena, Warszawa, Malinka.
Einberg Felicja, Warszawa, Granit.
Efenberg Alina, Warszawa, Oaza.
Edelman Eugenja z s., Bydgoszcz, **Leśniczanka.**

Frankenstein Helena, Warszawa, **Warszawianka.**
Frank Helena z r., Kraków, **Maraton.**
Franklin Martin Mina, Włochy, **Bristol.**
Franklin Martin Albert, Włochy, **Bristol.**
Flasterówna Ernestyna, N. Sącz, Podolanka.
Fajkoszowa Teresa, Kołomyja, Wilcznik, Kula.
Frenkel Mina, Jarosław, Bocian.
Fleszar Stanisław, Poznań, Rest. w Strążyskiej.
Fleszar Marja, Poznań, Rest. w Strążyskiej.
Feldman dr. Benjamin, Czortków, Kresy.
Feldmanówna Anna z s., Kraków, h. p. Gewontem
Feldman Anna, Siedlce, Zawory.
Feiler Wolf Hirsch, Włochy, Zdrój.
Ferdynandzki Łucjan, Sosnowiec, **Maraton.**
Freiman Janina z s., Warszawa, **Renaissance.**
Fischer dr. Bogusław, Kraków, Skibówki 11.
Fikus Józef, Tarnów, **Carlton.**
Filus Franciszek, Kraków, Odrodzenie.
Firewicz Jan, Lublin, Wybrana.
Fiałkowska Henryka, Koło, Paryżanka.
Fidelseid Aneta, Warszawa, M. Oko.
Fischhab Salo, Kraków, Biała Róża.
Finkowa Marja, Tarnów, Poraj.
Fritz Natalja, Radzyń Podl., Zalesie.
Formański Leon, Bydgoszcz, Ermitage.
Fojciek Jan z r., Świętochłowice, Kasprusie 31.
Frontczakówna Marja, Terespol, Sanat. Nauczyc.
Fröhlich Ernest, Katowice, Parnas.
Furmański Leon, Bydgoszcz, Ermitage.
Futterweit Rena, Kraków, Szymony, Mrowca.
Frydmanówna Perla, Warszawa, Zagórze.
Frydman Abram, Radom, Stochówka.

Grabowski Wład., Kraków, **Wersal.**
Galster Jadwiga, Opalenica, Orlątko.
Garwi Helena, Kraków, Mała.
Grabowski Kazim. z s., Poznań, **Warszawianka.**
Grabowska Marja, Warszawa, Ostoja.
Gawlikowski Zygm., Katowice, Złota Pantera.
Graban Stefan, Warszawa, M. Oko.
Gadzińska Zofja, Poznań, Baszta.
Galitzerowa Gustawa, Kraków, Anastazja.
Gassner Franc. z c., Chełm, Stamary.
Gąsior Stanisław, Kużelów, w górach.
Gałuszka Czesław, Niewiadom, h. p. Gewontem.
Gasińska Zofja, Warszawa, Nietwoja.
Geppert dr. Marjan, Warszawa, Konradówka.
Gemoisna Konstanty, Francja, **Bristol.**
Grmela Zofja, Warszawa, Wysoka.
Gembicka Róża, Kleczew, Trzy Róże.
Geisheimer Weronika, Lwów, Włodka.
Garberowa Janina z r., Kraków, Biała Róża.
Gletkier Rajmund, Warszawa, Nasza.
Glinojecki Edward, Warszawa, Skibówki 9.
Glibowski Marceli, Warszawa, Eden.
Glikówna Pola, Będzin, Piast.
Gilowski Stanisław, Krysowice, Kresy.
Gliksonowa Celina z c., Warszawa, Gencjana.
Górecki Mieczysł., Kraków, Kamieniec, Szalonek.
Gont dr. Ludwik, Warszawa, Straż., Guziak.
Goldhammer dr. Jakób, Lwów, **Carlton.**
Goldbergowa Neufeld H., Warszawa, **Renaissance.**
Grodzka Marja, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Golska Helena z s., Kraków, **Maraton.**
Górnik Elżb. z siostrą, Pszczyna, Ruczaj.
Goldberg Froim, Wyszogród, Dworek.
Grodyński dr. Edward, Cz. Dunajec, Szałas.
Golde Stanisław, Warszawa, Biały Dwór.
Gromski Marceli, Warszawa, Jurjanka.
Gottlieb Karol, Kraków, Granit.
Godlewska Wanda, Kraków, Konradówka.
Goldman Roman, Łódź, Krywań.
Grochowalski Jan, Warszawa, Kościel. 33.
Goldenberg dr. Arkadjusz, Łódź, Szkolna, Gąsien.
Grossfeld Ignacy, Kraków, M. Oko.
Gosudarski Bol., Zawiercie, Polic. Dom zdr.
Groncki Moniek, Będzin, Uciecha.
Grochowski Jerzy, Warszawa, Wójciakówka.
Goellner Jan, Jabłonna, Wołodyjówka.
Gluziński Tad., Warszawa, Ustronie.
Gutkowski Władysł., Warszawa, **Warszawianka.**
Gutglik Szymon z ż., Poznań, Siemianówka.
Głuska Marja, Klimkówka.
Gutt Romuald, Warszawa, Biały Dwór.
Grunes Marja, Kraków, Biała Róża.
Gunia Augustyn z r., Dębica, h. p. Gewontem.
Głuchowski Bron. z s., Łódź, Biały Dworek.
Glubówna Eda, Kalisz, Eldorado.
Gurwicz Marjem, Łódź, Cis.
Grünberg Ida, Wraszawa, Świt.
Gucwa Zofja, Kraków, Krupówki 17.
Gutsztadt Henryk, Łódź, Jurand.

Handelsman Eleonora, Łódź, **Bór.**
Hausbrandt Henryk, Warszawa, Ustup, Gut.
Halas Jan, Warszawa, Sanato.
Harażna Janina, Warszawa, Ermitage.
Hawliczek Józef, Chorzów, Zamieć.
Haase Helena, Łódź, Stochówka.
Hasfeldówna Sara, Warszawa, Kasprusie 18.
Herszman Bronisław, Warszawa, Trzy Róże.
Hertopan Anatojusz, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Helmichowa Janina, Warszawa, Wójciakówka.
Hercberg Jan, Szestochowa, Hala Gąsien.
Hellmanówna Róża, Kraków, Szymony, Mrowca.
Herman Walter, Lwów, **Maraton.**
Hemar Marjan, Warszawa, M. Oko.
Hesse Elza, Niemcy, **Bristol.**
Hesse dr. Maks, Niemcy, **Bristol.**
Hellmilch Jadwiga, Poznań, Bank Polski.
Herzberg Bronisław, Warszawa, Gordona.
Hesse Maks z ż., Koszyce, **Carlton.**
Herszfinkiel Mozes, Warszawa, Jurand.
Herszlik Emil, Kr. Huta, **Warszawianka.**
Hirschowa Antonina, Kraków, Dworzec Tatrz.
Hibschman Jerzy, Czechosłow., **Bristol.**
Hlibowicki Stefan, Lwów, **Carlton.**
Hirschkornówna Salomea, Łódź, **Stochówka.**
Hineinger Zofja, Katowice, **Ludka.**
Hołubek Marta, Wilno, Olimpjada.
Hortowska Marja, Tomanówka, Urocza.
Holger Fant Karol, Szwecja, **Bristol.**
Hollain Marja, Francja, **Bristol.**
Hoesick Ferdynand, Warszawa, Stamary.
Hosiewicz Stanisław, Sosnowiec, **Bristol.**
Horowitz Marjan z br., Kraków, Biała Róża.
Holaschütz dr. Bron., Rzeszów, **Maraton.**
Hönig Salomea, Stanisławów, Ciągłówka 1147.
Horowitz dr. Samuel, Kraków, Poraj.
Huszcza Adam, Warszawa, Bronisława.

Immerglück dr. Wilh. z ż., Kraków, **Bristol.**

Jastrzębska Eugenja z s., Warszawa, Kamilla.
Jabłońska Marja, Wraszawa, Janówka.
Jarzynianka K., Warszawa, Dr. Kaspr., Zabawska.
Jaśkiewicz dr. Tad., Poznań, Rzymianka.
Janczewska Stefanja, Warszawa, Orla.
Jaraczewski Stefan, Poznań, Tanwja.
Jaśkiewiczowa Jadw. z s., Katowice, Cieszynianka.
Janoszówna Elfryda, Kr. Huta, Cieszynianka.
Jankowski Józef, Warszawa, Biały Dwór.
Jańczak Alfons z br., Poznań, Mimoza.
Jankowska Stanisława, Gdańsk, Sobczakówka 6.
Jacques Witold z ż., Warszawa, Staszeczkówka.
Jaśkiewicz Władysław, Brzesko, Pol. Dom Zdr.
Jasiokówna Aniela, Cieszyn, **Januszek.**
Janisławski August, Warszawa, **Bristol.**
Jakubowski Tad., Sosnowiec, Albatros.
Jasiokówna Aniela, Cieszyn, Aida.
Jankowski Jan, Kraków, Lwowianka.
Jabłoński Bron., Piotrków, Olimp.
Jabłońska Kazimiera, Piotrków, Olimp.
Janiszczak Franc. z ż., Swarzędz, M. Oko.
Jawornicka Ela z c., Warszawa, **Carlton.**
Jachowicz Bron. z ż., Kraków, Czernichowianka.
Janecka Felicja, Warszawa, Pyszna.
Jankiewiczówna Irena, Wylatowo, Odrodzenie.
Jenner Wład. z ż., Lwów, Curuśka.
Jermenlen Marta, Francja, **Bristol.**
Jerstraete Eugenja, Francja, **Bristol.**
Jerstraete Marja, Francja, **Bristol.**
Jezierski Adam, Wilno, Bank Polski.
Jefsemienko dr. Andrzej, Warszawa, Eden.
Jellonek Grela, Kraków, Aleksandrówka.
Jelenkiewicz dr. Łucjan, Warszawa, Albion.
Jeśmanówna Halina, Wilno, Kościel. 39.
Józefczyk Nina, Polanka, Morskie Oko.
Jurkiewicz Zofja, Warszawa, h. p. Gewontem.
Jurowska Marja, Warszawa, Oaza.
Jutrzenko Gustawa, Warszawa, Świt.
Jung Paul, Francja, **Bristol.**

Katz Zygmunt, Lwów, **Bristol.**
Karasiówna Wanda, Białystok, Krakowianka.
Karpiński Stanisław, Warszawa, h. p. Gewontem.
Kaufman Franciszka z siostrą, Łódź, Halka.
Kaczor Anna, Warszawa, Chramcówki, Tatar.
Klejer Regina, Warszawa, Chramc., Tatar.
Kasprzycki Tadeusz, Wilno, M. Oko.
Kalmanowski Samuel, Łódź, Kasprusie 30.
Kathrophor Margaret, Ameryka, **Marilor.**
Kathbun Zid. Charlotte, Ameryka, **Marilor.**
Krauzówna Halina, Klimkówka.
Kapłon Maks z ż., Warszawa, M. Oko.
Karp Adolf z siostrą, Mor. Ostrawa, Janina.
Kwart Róża, Białystok, Krakowianka.
Karłowska Sabina, Poznań, Baszta.
Kahl Eugenjusz z r., Warszawa, Dzidzia.
Krawczyk ks. Michał, Poznań, Stella.
Kajzer Aleksy, Wilno, **Warszawianka.**
Kawecka Alodja, Kórnik, Pająkówka.
Kapłanówna Róża, Konin, Helena.
Kaczmarczyk Rudolf z ż., Piotrków, Olimp.
Kąkolewska Stanisława, Warszawa, Kopiec.
Karpiński Władysław, Jarosław, Curuśka.
Kaczka Alfred, Warszawa, **Biały Dom.**
Karbowiakówna Józefa, Łódź, Rynek 3.
Kaufner B., Warszawa, **Bristol.**
Karpiński Wład. z ż., Warszawa, Gałek.
Kahan Mojżesz, Kraków.
Kleczewska Stefanja, Warszawa, Płomień.
Krzemiński Bohdan, Mikołów, Dworzec Tatrz.
Knebel Elza, Lwów, Polanka.
Krell H., Warszawa, Grunwald.
Koenigstein Ludwik z ż., Warszawa, Lotos.
Kempkówna Julja, Warszawa, Krupówki 78.
Krzętowski Jerzy z r., Gostyń, Tadzikówka.
Kleinberger Marja, Kraków, Zdrój.
Kellerman Witold, Kańczuga, **Biały Dom.**
Klimek Karol, Warszawa, Wiosna.
Kliszczowa Zofja, Leżajsk, Odrodzenie.
Kin Ludwika, Warszawa, Olcza 59.
Kisielnicki Juljusz, Inowrocław, Łubień.
Kwiatkowski Józef z ż., Łódź, Baranówka.
Kierski Adam, Bydgoszcz, Bohdanówka.
Kwiatkowski Romuald z s., Kraków, Szpitalna.
Kwiatkowski Michał z ż., Kraków, Szpitalna.
Kwiatkowski Zdzisław, Tarnów, Bank Polski.
Kibitz dr. Leon, Mościska, **Maraton.**
Kimecker Paweł, Niemcy, Stamary.
Kwieciński Marjan, Kraków, Jasna Pani.
Kielecki Gustaw z r., Warszawa, Otok.

Konwiński Józef, Poznań, Hala Gąsien.
Koszników na Helena, Chojnice, Alfa.
Komorowski St., Bojanów, Stamary.
Kozyrowska Antonina, Poznań, Sercanki.
Kopianka Helena, Poznań, Sercanki.
Kopianka Zofja, Poznań, Sercanki.
Kopianka Marja, Poznań, Sercanki.
Kopianka Antonina, Poznań, Sercanki.
Kołubek Marta, Warszawa, Olimpjada.
Kozłowska Salomea, Warszawa, Anastazja.
Komornicki Stanisław, Kępno, **Wersal.**
Kopelowicz Janina, Warszawa, **Bristol.**
Kowańska Janina, Warszawa, Przystań.
Koberowa Józefa, Kraków, Krakowianka.
Kozłowska Seweryna, Poznań, Ryś.
Kosztówna Anna, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Kozłowski Wład., Lwów, Zacisze.
Korngold Stefan, Częstochowa, Hala Gąsien.
Krotoszyńska Walentyna, Łuck, George.
Kotowic Elżbieta, Brody, Anulka.
Korzoń Tadeusz, Wilno, w górach.
Korzoń Stefan, Warszawa, w górach.
Kowal Jan z ż., Lwów, Kamieniec, Plaza.
Kormanówna Anna, Radom, Zawory.
Kozłowski Jan, Skołyszyn, Witkiewicza 6.
Korn Dr. B. z ż., Katowice, Baszta.
Krell Reinhold, Katowice, Za Bramką.
Korzon Irena, Warszawa, Wawel.
Król Józef, Cieszyn, Staszeczkówka.
Koźniewska Czesława, Poznań, Stamary.
Kropaczewska Wanda, Poznań, Oaza.
Kowalski Tad. z ż., Mińsk Maz., Wierchy.
Korn Stefan z r., Łódź, **Bristol.**
Koźmiński Konstanty, Warszawa, **Marilor.**
Królikowski Aleks. z c., Niepołomice, h. p. Gewont.
Kozłowska Zofja, Sosnowiec, Zacisze.
Kozłowska Amelja, Sosnowiec, Zacisze.
Kronmanówna Gustawa, Łódź, Gencjana.
Kornfeld Hala, Jasło, Mimoza.
Koźmińska Marja, Łódź, Irusia.
Kopieczek Wiktorja, Cieszyn, Oaza.
Konigsdorfówna Mina, Tarnów, Oaza.
Kosuakiewicz Marja, Warszawa, Piast.
Koźniewska H. z c., Warszawa, Pardal., Gąs. Groń.
Koźniewski Józef, Poznań, Stamary.
Kowalewski Tad. z s., Łomża, Wołodyjówka.
Kubikówna Marja, Eilpiszewo, Wierzbianka.
Kunochowiczowa Helena, Chełmno, Stokrotka.
Kühnberg dr. Adolf z c., Sieniawa, Zalesie.
Kułakowski Antoni, Warszawa, Łubień.
Kuncewicz Adam, Warszawa, **Warszawianka.**
Kügerówna Aleksandra, Warszawa, Orla.
Kulbicka Irena, Poznań, Baszta.
Kumowa Władysława, Kraków, Kresy.
Kulisz Karol z c., Cieszyn, M. Oko.
Kulbicka Piotuch Denysa z r., Warsz., Ukrainka.
Krugerowa Marta, Łódź, Cis.
Kulęsza Zdzisław, Warszawa, Pardałówka 306.
Kutten dr. Ellis, Warszawa, **Biały Dom.**
Kukla ks. Ignacy, Bożan, Księżówka.
Kuczyńska Anna, Lwów, Rena.
Kunaszowska Helena, Bielsko, Krzept., Mraczelnik
Krzyżanowska Regina, **Bristol.**
Krysiński Stanisław, Warszawa, M. Oko.
Kytzia Franciszek, W. Chełm, Hala Gąsien.
Kysiak Eugenja, Lwów, Grunwald.
Kysiak Teodor, Lwów, Grunwald.

Lax Laura, Kraków, Chramc., Kopytko.
Lax Felicja, Kraków, Chramc., Kopytko.
Laskowski Tadeusz, Warszawa, Walówka.
Laufer Józef, Bielsko, Trzy Róże.
Lande Stefan, Łódź, Sarjusz.
Landau Edmund, Warszawa, **Bristol.**
Lamza dr. Eberhard, Śląskie, Włodka.
Laszerko Czesława, Kraków, Poraj.
Lachowiecki Borys, Warszawa, Krupówki 35.
Landowicz Izabella, Płaszkowiec, Czerw. Krzyż.
Lamparska Ludwika, Katowice, Aida.
Lauer Louisa, Kraków, **Radowid.**
Lauerowa Regina, Warszawa, Bajka.
Lasotówna Izabela, Ryglice, Sanat. Nauczyc.
Landau Izydor, Lipsk, **Bristol.**
Laskowska Orłowska J., Warszawa, Bystre, Sierz.
Lassoniówna Henryka, Radomsko, Gerlach.
Leśnodorski Gustaw, Kraków, Liljana.
Lepszówna Walentyna, Sanok, Curuśka.
Lejwokowa Stefanja, Puławy, Władysławka.
Lemoisne Anna, Francja, **Bristol.**
Lerner Arnold, Chrzanów, **Warszawianka.**
Legutko Halina, Kraków, Ustup. Szkoła.
Lesser Stanisław z c., Warszawa, M. Oko.
Leder Jakób, Kraków, Stochówka.
Leszczyński Łucjan z ż., Warszawa, **Bristol.**
Lewandowski Jan z ż., Warszawa, Beringerówka.
Leiblowicz Herman, Bielsko, Janina.
Lebiest Anna, Kraków, Krupówki 17.
Lezerkiewicz Edwina z c., Kraków, Oaza.
Legeżyński dr. Stan., Lwów, H. Europejski.
Lewakowski Kazimierz, Bydgoszcz, Leśniakówka.
Lewkowicz Stan. z r., Niechcice, Gąsienicówka.
Lipschitz Ryszard z ż., Kraków, **Bristol.**
Lipski Marjan z ż., Siemianowice, Szopenówka.
Lilienthal Adolf, Kraków, Morskie Oko.
Lisowski Zygmunt, Nowy Tomyśl, Śnieżka.
Lilienfeld Elżbieta, Warszawa, **Radowid.**
Liwaczowa Stan., Jaworzno, Chałub., Ciesla.
Liberowicz Marja, Lublin, Przystań.
Litawiński Tadeusz, Kraków, **Warszawianka.**
Lothringerowa dr. Ida, Łańcut, **Bristol.**
Lunow L., Tarn. Góry, w górach.
Luberski Edward, Luboń, Modrzejów.

Łękawska Czesława, Radomsk, Kościel. 70.
Łańcucka Janina, Skierniewice, Cz. Krzyż.
Łopuszyński Eug. z ż., Sosnowiec, M. Oko.

Madej Józef z ż., Warszawa, Lotos.
Markus Anna, Kraków, Sas.
Makowiecki Stan., Warszawa, **Czerwony Dwór.**
Malinowski Ludwik, Poznań, Wielkopolanka.
Maziorowa Wanda, Andrychów, Boromeuszki.
Mackiewicz Karol z ż., Warszawa, H. Sport.
Malinowska Pelagja, Poznań, Ryś.
Makulec Jan, Piastów, Wierchy.
Makuszyński Kornel z ż., Warszawa, **Maraton.**
Manca Anna, Włochy, **Bristol.**
Maciejowski Zygm. z ż., Płock, Staszeczkówka.
Makowiecka Jadwiga, Warszawa, **Czerwony Dwór**
Marckowski dr. Wład., Kraków, Stokrotka.
Maskowski Benedykt, Lwów.
Makiet Marjan, Zawiercie, Blanka.
Majewski Michał, Białystok, Czernichowianka.
Mazur Henryka z r., Warszawa, Oleńka.
Malinowska Hanna, Warszawa, Lida.
Mach Józef, Lublin, Jasna Pani.
Machowa Berta, Łódź, Anastazja.
Markiewicz Jadwiga, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Małolepszy Karol, Wrocław, Pod Gubałówką.
Mark Tadeusz, Przemyśl, Wiktorja.
Macełkówna Marja, Wieliczka, Ermitage.
Mazurkiewicz Wład., Wieliczka, Halka.
Mazurówna Jadwiga, Warszawa, Malinka.
Mazurkiewicz Krystyna, Warszawa, Bank Polski.
Małecka Helena, Łódź, Maciejówka.
Malinowski Stanisław, Warszawa, Eden.
Mazur Stanisław, Kraków, h. p. Gewontem.
Magidowa Cecylja, Łódź, Cis.
Majerowiczówna Janina, Łódź, Stochówka.
Maus Paulina, Lublin, Maryśka.
Marczyńska Zofja, Kraków, Oksza.
Marzyńska Stefanja, Łowicz, Wołodyjówka.
Maśna Bronisława, Toruń, Limba.
Maczewski Aleks., Łódź, Adela.
Medecki, h. p. Gewontem.
Mencel Jan, Warszawa, Wesoła.
Menger dr. Karol, Wiedeń, Stamary.

Milski Aleksander, Poznań, Urocza.
Michalska Marja, Warszawa, Albion.
Miniscalchi Erizzo, Włochy, **Bristol.**
Michnowska Janina, Warszawa, Złota Pantera.
Millerowa Lucyna, Warszawa, **Bristol.**
Miszewska Jadwiga, Lwów, Kościelisko.
Miś Antoni, Wielopole, Krzeptówki 113.
Misky Stanisław, Lwów, **Marilor.**
Mitkiewicz Adela, Warszawa, Eden.
Michler Klara z r., Niewiadom, h. p. Gewontem.
Mikołajewska Marja, Warszawa, Kopiec.
Mikkówna Henryka, Warszawa, Orla.
Mirtenbaum Lola, Kraków, **Maraton.**
Mikowiówna Aniela, Kraków, **Carlton.**
Mroczyński Wład., Warszawa, Staszeczkówka.
Morgenstern Natan, Kr. Huta, Lipowy Dwór.
Moniewski Franc., Chmielów, Cyganka.
Monsior Ryszard, Warszawa, Oaza.
Modrzewska Janina, Warszawa, Gimn. Państw.
Mokrzycki Gustaw, Warszawa, Antał., Witkiewicz
Mokrzycka Helena, Warszawa, Antał., Witkiewicz
Molikowski Marjan z ż., Warszawa, Arwa.
Müller Henri, Tomaszów M., Hala Gąsien.
Mükle Erwin, Łódź, Krywań.
Münzerowa Henryka, Lwów, Świt.
Myślińska Irena, Warszawa, Władysławka.
Mytkowska Hanna, Warszawa, Jasna Pani.

Nałęczowa Marja, Poznań, Dzidzia.
Narutowicz St. z ż., Warszawa, Antał., Witkiewicz
Narutowiczówna Helena, Nieśwież, Piast.
Necheles Leonja, Kalisz, Helena.
Nechówna Jadwiga, Łódź, Czerw. Krzyż.
Nehrebecki Oktawjan, Bydgoszcz, Ermitage.
Niedzielski Szczepan, Warszawa, **Marilor.**
Nickel Józefa, Niemcy, **Bristol.**
Niedzielski Szczepan, Warszawa, **Carlton.**
Nichthauser Henryk, Kraków, Zawrat.
Nikliborc dr. Wład., Lwów, Chycówka, Maciąga.
Nowakowska Marja, Lublin, **Radowid.**
Nowakowska Franciszka, Poznań, Ryś.
Nowicka dr. Olga, Lwów, Sabałówka.
Nosowicz Zenon z ż., Jarosław, George.
Norgauer George, Bawarja, **Bristol.**
Nowakowska Józefa, Radomsk, Kościel. 70.
Nowakowska Aleksandra, Bydgoszcz, Bank Polski
Nojkojzer Izabela, Warszawa, **Maraton.**
Nowakowa Zofja, Wieliczka, Halka.
Nückel Józefa, Essen, h. p. Gewontem.

Oleszczyk Konstanty, Lwów, Kosówka.
Oczkowski Edward, Warszawa, Czernichowianka.
Oderówna Janina, Radom, w górach.
Ostrowski Józef z ż., Ameryka, Zalesie.
Okoński z ż., Kraków, h. p. Gewontem.
Opaliński ks. Wład., Przemyśl, Margot.
Orlik Tadeusz, Warszawa, Gosp. Włóczęgów.
Orłowska Antonina, Jędrzejów, **Obrochtówka.**
Ostroniewski Stan., Poznań, Spokojna.
Okoński Juljan, Częstochowa, Polic. Dom zdr.
Okońska Czesława, Częstochowa, Polic. Dom zdr.
Ostremba Jadwiga, Świętochłowice, Kubinówka.
Oxner Seweryn, Warszawa, Albatros.
Ottomańska Michalina, Zawiercie, Mirabella.
Orzechowska Janina, Tarnów, Leśniakówka.
Ossowski Maksymiljan, Bydgoszcz, Modrzejów.
Orłowska Laskowska J., Warszawa, Bystre, Świerz
Osiewacz ks. Jan, Pszczyna, Księżówka.
Ościsławska Stanisława, Lwów, Gerlach.

Paczesny dr. Antoni, Kalisz, **Warszawianka.**
Przanowski Władysław, Warszawa, Skaut.
Papkowski Jan, Lwów, Olimpjada.
Panek Stanisław, Krotoszyn, **Ludka.**
Paszkowski Adam, Warszawa, h. Sport.
Pająkówna Marja, Kraków, Jasna Pani.
Pacewicz Mikołaj, Łódź, Kasprusie 22.
Pawlukowa Smolicka Mich., Lwów, Wacława.
Pawełkiewicz W., Kraków, M. Oko.
Pająk Franciszka, Kraków, Malinka.
Pawlikowska Wawrzyna z c., Mielec, Złotogłów.
Pankiewicz Miecz. z ż., Wołomin, Dom Chałub.
Pławskinówna Ida, Białystok, Krakowianka.
Pakowski Zenon z ż., Warszawa, Jerzewo.
Pałka Antoni, Poznań, Morskie Oko.
Platzkerowa Gizela, Stanisławów, Ciągłówka.
Przewłocki Juljan, Zwierzyniec, Orion.
Plewińska Franciszka, Poznań, Sercanki.
Perkowska Antonina, Warszawa, Sanitas.
Peszkowski Lesław, Łańcut, Bystre, Janika.
Przewozowa Stefanja, Poznań, Curuśka.
Petyrkowski Józef, Łódź, **Warszawianka.**
Peltz Adam, Warszawa, **Carlton.**
Piotrowski Konstanty, Zawiercie, Stamary.
Piekarska Marja, Pittsburg, **Carlton.**
Pirożanka Aniela, Opole, Kamieniec, Bazyli.
Piasecka Stefanja z c., Płock, Żychoniówka.
Pieczyński Edmund z ż., Ostrów, Śnieżka.
Piotrowski Kazimierz, Kleczew, Sanato.
Piotrowski Mieczysław, Warszawa, Góralka.
Piszczyńska Zofja, Łoczycha, Oaza.
Piotrowski Jan, Szczecin, Stella.
Philippe le Comte Marja, Paryż, **Radowid.**
Pinusówna Wanda, Łódź, Albatros.
Piotrowski Tomasz, Wyszków, Sabałówka.
Pilecki Zdzisław, Kielce, Bank Polski.
Piasecki dr. Eugenjusz, Poznań, Gałek.
Piotuch Kublicka Den. z r., Warszawa, Ukrainka.
Piątkiewicz Kazim., Rohatyn, Łazienki M.
Popielawska Marja, Warszawa, Adela.
Politowiczówna Wiesława, Kórnik, Zakł. Kórnicki
Popkowski Jan, Lwów, Olimpjada.
Podkowińska Marja, Jastrząb, Polic. Dom zdr.
Pospiech Marjanna, Warszawa, dr. Różecka.
Pomianowska Marja, Warszawa, Szałas.
Pokorny Józef, Kraków, Kresy.
Pokorny Bernard, Kraków, Rest. Strążyska.
Pochwalski Adam, Kraków, w górach.
Podchrybelny Marjan, Lwów, **Marilor.**
Płocienniczek Zygm. z r., Zawiercie, Stamary.
Popławski Mieczysław, Lublin, Świetlana.
Pokora Irena, Warszawa, Polic. Dom zdr.
Propper Chaim, Kraków, Szymony, Groblowy.
Purich Romeo, Włochy, **Radowid.**
Puszycka Zofja, Warszawa, **Bristol.**
Purska Janina, Kielce, **Obrochtówka.**
Pukaczyńska Emilja, Głogów, Sanat. Nauczyc.
Pykelówna Aniela, Warszawa, Dom Zdr. S. U. P.
Przykopy Rudolf z r., Nisko, Carmen.
Przybulski Grzegorz, Wilno, M. Oko.
Pytlik Stanisław, Kraków, h. p. Gewontem.

Rauze Robert, Warszawa, Curuśka.
Ratomska Ludwika, Warszawa, Tatary, Krzysia.
Racięcki Jan, Warszawa, **Czerwony Dwór.**
Radomska Irena z c., Jarosław, **Renaissance.**
Ratuszniak Samuel z ż., Warszawa, Zawory.
Raczyńska Marja, Tarasówka, Sanat. Nauczyc.
Reich Anna, Lanckorona, Wierchy.
Reich Marja, Lwów, Wierchy.
Rembreg Renc Gonis, Francja, **Bristol.**
Rzeszutek Antoni, Jaworzynka.
Remerówna Halina, Warszawa, Czernichowianka.
Rembiesz Antonina, Myślenice, **Pod M. Boską.**
Reichstein Regina, Brzeżany, Skibówki.
Richter Otokar z r., Czechosłowacja, Olimpjada.
Richterówna Zofja, Kraków, Kościel., za wodą.
Rieger Zygmunt z ż., Zalesie, **Radowid.**
Riess Marjan, Pszczyna, Chata.
Richling Zdzisław, Warszawa, Fortunka.
Rogalska Zofja, Warszawa, **Borek.**
Rogalska Julja z c., Warszawa, **Borek.**
Rosińska Irena i Janina, Piotrków, Władysławka.
Rozenberg Irena, Warszawa, Halka.
Rosenblatt Magdalena, Łódź, Mascotte.
Rogalski Stanisław, Warszawa, Staszeczkówka.
Rosen Berta, Włocławek, Trzy Róże.
Rodzicka Michalina z ż., Warszawa, Zalesie.
Robakiewicz Iza, Grodno, M. Oko.
Roux Michał, Paryż, **Radowid.**
Rose Absalon, Świętochłowice, Kubinówka.
Rosner Zygmunt z r., Kraków, **Bristol.**
Rochacki Romuald, Warszawa, Sabałówka.
Roguska Marja z c., Warszawa, Pardał., Ustupski.
Rosnerowa Frania, Kraków, Aleksandrówka.
Rotberżanka Czesława, Warszawa, Łomnica.
Rotbard Hersz z r., Łódź, Sarenka.
Rosenbaum Henryk z r., Kraków, Witkiewicza 6.
Rudnicka Tamara, Warszawa, Biały Dworek.

Rupiewicz Gabrj., Warszawa, Poznanianka.
Rusek Antoni Walery, Warszawa, **Bristol.**
Russkiewicz Hipolit, Warszawa, **Bristol.**
Rubenfeldówna Róża, Przemyśl, Mimoza.
Rubenfeld Klara, Przemyśl, Mimoza.
Rudnicki Bonifacy, Toruń, Złota Pantera.
Rubenau Edward z ż., Bydgoszcz, Gerlach.
Rudkowa Lena, Kraków, Biała Róża.
Rudziski Stanisław, Poznań, Stamary.
Rubinsztejnówna Natalja, Siedlce, Zawory.
Rdułtowska Irena, Baranowicze, Kościel. 39.
Rubisiówna Marja, Raba W., Zakł. Kórnicki.
Rybczyńska Janina, Milanówek, Mimoza.
Rytarowski Tad., Warszawa, Tartak Państw.
Rypkowska Marja, Bydgoszcz, Jaworzynka.
Rymaszewski Jerzy, Warszawa.
Rychwalski Zaremba Marjan, Gdynia, Gerlach.
Rychwicka Natalja, Kraków, Milada.
Rynarzewski Roman, Warszawa, Pyszna.

Śląskiewicz Jadwiga, Warszawa, Dom Wycieczk.
Savignac Jan Ludwik, Paryż, **Radowid.**
Sandor Donat, Bojanów, Stamary.
Saume Tema z c., Warszawa, **Bristol.**
Sas Antoni, Poznań, Sas.
Skarbińska Barbara, Warszawa, Pająkówka.
Sacerdofe Michał, Paryż, **Radowid.**
Skaczkowska Pola, Warszawa, **Carlton.**
Sadło Roman, Kazim. Wielka, Polic. Dom zdr.
Siostra Serafina, Cieszyn, Boromeuszki.
Seruga Tadeusz, Olkusz, h. p. Gewontem.
Sandenbeutel Łucja, Warszawa, Piast.
Segułowa Janina, Warszawa, Piast.
Senderowa Felicja, Kalisz, Helena.
Serednicka Amica, Siedlce, Sobczakówka 6.
Sperling Salo z r., Kraków, M. Oko.
Sembratówna Halina, Kraków, Przystań.
Siekaczyńska Zofja, Warszawa, Przystań.
Świerczak Franciszek, Kraków, Silwa.
Sikorska Helena, Poznań, Curuśka.
Smierczykówna Wład., Poznań, Oaza.
Silberstein dr. Henryk, Kraków, Krystyna.
Siennicka Halina, Warszawa, **Marilor.**
Spicberg Sala, Sosnowiec, Stanisława.
Sikorzanka Kazim. z s., Pleszew, Lunieczka.
Szpilfogel Izak, Warszawa, H. Sport.
Spiller Helena, Niemcy, **Bristol.**
Sikora Paweł, Sosnowiec, Królewianka.
Sikorski Stan. z ż., Warszawa, Eden.
Spiller Helena, Elberfeld, h. p. Gewontem.
Spiżewska Halina, Poznań, Spokojna.
Sirko Jan, Brody, Kasprusie, Pęksa.
Siwicka Zofja, Warszawa, Stella.
Silberstein Amalja, Kraków, Nowot. 19.
Sikora Stanisław z r., Ameryka, M. Oko.
Sniacki Nikodem z ż., Warszawa, Śnieżka.
Świątkowska Anna, Nowogródek, Sanat. Nauczyc.
Sippko Janina, Skarżysko, Olimpjada.
Skórkowski Juljusz z r., Warszawa, Dr. Różecka.
Smolarkiewicz Irena, Lublin, Dom Zdr. S. U. P.
Słowakiewicz Franciszka, Lublin, h. p. Gewontem.
Skrodzki Jerzy, Częstochowa, Tolin.
Skrodzki Adolf z ż., Częstochowa, Tolin.
Sokołowska Marja, Kraków, Oaza.
Sokołowska Janina, Warszawa, Albion.
Sokołowski Wład., Warszawa, Ustup, Leśnicki.
Sokołowska Helena, Poznań, Odrodzenie.
Smoleński Jerzy, Kraków.
Smolnicka Pawlukowa Mich., Lwów, Wacława.
Sobieski Wacław, Kraków, h. p. Gewontem.
Skotyszewski L. z r., Zagórzany, h. p. Gewontem.
Sonenberg Kazimiera, Warszawa, Biały Dworek.
Solnik Mindla, Łódź, Eldorado.
Sobolewski Alfons, Poznań, Modrzejów.
Sopanowska Natalja, Warszawa, **Ludka.**
Smogorzewska z c., Sosnowiec, Milada.
Skoczylas Edward, Poznań, Do Rojów, St. Roj.
Supiński Leon, Warszawa, Staszeczkówka.
Suknarowska Kazimiera, Warszawa, Lotos.
Sudor Aleks. z ż., Łódź, Maryśka.
Słupek Józef z ż., Radom, Morskie Oko.
Suchodolski Witold, Warszawa, Jurjanka.
Sucheni Wanda, Kraków, h. p. Gewontem.
Süser dr. Albert, Kraków, Poraj.
Sylwestrowicz Dowoyna J., Warszawa, **Bristol.**
Skrzypiński ks. Feliks, Wyzysk, Staszeczkówka.
Skrzypińska Helena, Wyzysk, Staszeczkówka.
Syrop dr. Jakób z ż., Kraków, Stamary.
Synoradzka Franciszka, Środa, Pająkówka.
Skrzypiński Władysław, Nieborów, Kościelna 10.
Szczerbanowicz Teresa, Lwów, Bielanówka.
Schnoll Mendek, Kraków, Pod Gubałówką.
Schneider Feiwel, Kraków, Pod Gubałówką.
Sznuro Władysław, Tarn. Góry, Gubał., Zwijacz.
Szulcówna Janina, Poznań, Ryś.
Szlenk Józef, Warszawa, Zalesie.
Szyluczyk Stan. z ż., Ameryka, Zalesie.
Szenic dr. Marjan, Poznań, Pardał., Ustupski.
Szymkiewicz Zofja, Radom, Swoja.
Schmidtówna Janina, Warszawa, Pogoń.
Szczygieł Estera, Warszawa, Świt.
Schmetterling dr. Józef z ż., Biała, **Bristol.**
Schönbach Irma, Kraków.
Szkólnik Jakób, Łódź, Mascotte.
Scholl Henryk z ż., Warszawa, **Renaissance.**
Schönberg Nina, Kraków, h. p. Gewontem.
Szumacher Halina, Łódź, Stochówka.
Schneebaum Nuna, Warszawa, **Biały Dom.**
Szwedówna Emilja, Warszawa, **Carlton.**
Szantyr Zofja, Warszawa, **Radowid.**
Szmulewicz Jakób, Warszawa, Dom Wycieczk.
Stokowiec Zygm. z s., Warszawa, Barabaszówka.
Standa Józef, Wieliczka, Nowot. 16.
Stokowski Artur, Warszawa, Bogówka, Karpiel.
Stodołkiewicz Wład., Piotrków, Władysławka.
Stasierski ks. Walentyn, Ameryka, **Bristol.**
Stanowsky Ingeborg, Tarn. Góry, w górach.

Strzalko Władysław, Wilno, w górach.
Studecki Edmund, Warszawa, Juljanka.
Strzelecki Władysław, Warszawa, Juljanka.
Stachórska Janina, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Staczyńska Matylda, Poznań, Do Olczy, Ustupski.
Starnawski Bol., Wieliczka, Ermitage.
Stopnicka Helena, Kraków, Pardał., Ustupski.
Stankiewicz Józef z r., Warszawa, Wierchy.
Starzak Wojciech, Swarzędz, M. Oko.
Strzelecka Izabela, Inowrocław, Modrzejów.
Starczewska Marja, Cieszyn, Jasna Pani.
Sterling Janina, Warszawa, Arwa.
Staszyński Juljan, Wilno, Polic. Dom zdr.
Staniewski Jan z ż., Pruszków, Krzept., Kadłubek.

Tarłowski Wład. z ż., Katowice, **Radowid.**
Trantau Józef, Toruń, Złota Pantera.
Twardyjewicz Włodz., Lwów, Morskie Oko.
Trajman Jonta, Warszawa, Morskie Oko.
Tabaka Antoni z r., Swarzędz, M. Oko.
Twardowski Maksymiljan, Wołyń.
Teicher Abraham, Sambor, St. Polana 40.
Tenenbaum Helena, Warszawa, Świt.
Trembarczyk Feliksa, Warszawa, Tomkówka.
Treter Bogdan z ż., Kraków, Świetlik.
Twerska Rajzel, Warszawa, Kasprusie 18.
Trzeciakowa Marja, Warszawa, Arwa.
Teufel Henryk, Kraków, Kaszelewskiego 1.
Tillesowa Henryka z r., Kraków, Swoja.
Tietz Augustyn, Warszawa, Stamary.
Tokarski Zbigniew, Kraków, Dom Chałub.
Tokarski Jerzy z r., Kraków, Dom Chałub.
Towtkiewicz Stanisław, Siemianowice, Wiosna.
Trombala Stanisław, Mościce, Błachuciak.
Trocha Jan, Ruda Śl., Dworzec Tatrz.
Thomas Irena, Łódź, Orla.
Truch Juljan, Witoszyce, Orlątko.
Tuszyńska Mieczysława, Włodz. Wol., Mirabella.
Tullej Marja, Warszawa, Morskie Oko.
Tuwimowa Stefanja, Warszawa, Lwowianka.
Trybus Adolf, Rzeszów, Przystań.
Tymrakiewicz Zdzisława, Złoczów, Adela.
Tryczyński Antoni, Warszawa, Przystań.

Urbaniak Leokadja, Łódź, Halka.
Ufnowska Klara, Gdańsk, Marta.

Vancamvenbergh Karol, Francja, **Bristol.**
Vandewalk Feliks, Francja, **Bristol.**
Vermenlen Louis, Francja, **Bristol.**

Wandasiewicz Adam i Tad., Kraków, Kamieniec.
Waschmanówna Seiwa, Warszawa, **Bristol.**
Wanda, Siostra, Cieszyn, Boromeuszki.
Warchiwkerówna Paulina, Łódź, Gencjana.
Waga dr. Antoni, Kr. Huta, Krzept., Król.
Waśniewska Eugenja, Warszawa, Wołodyjówka.
Walter Herman, Lwów, **Maraton.**
Wasung Marja, Kraków, Szopenówka.
Wachlowski Wojciech, Lwów, Morskie Oko.
Wajnsztakowa Jadwiga, Łódź, Witkiewicza 22.
Walersztajn Dawid, Warszawa, Krzept. 1884.
Wachtel Henryk, Kraków, Zamoysk., Liberak.
Wawernia Aleksander, Białystok, Polic. Dom zdr.
Wachspreis Samuel, Rzeszów, Granit.
Wachsman Jakób, Kraków, Biała Róża.
Walczowski Franciszek, Łódź, Hala Gąsien.
Warszawski Henryk, Warszawa, Zawory.
Wallacker Rudolf, N. Sącz, Stamary.
Weinrebówna Anna, Kraków, Ermitage.
Werdiger Izrael, Wolbrom, Stamary.
Wetzel Ryszard z ż., Katowice, Cyganka.
Weinberg dr. Henryk z ż., Katowice, Anastazja.
Wernicki Zbigniew, Lwów, Gerlach.
Westfal Anna, Łódź, Zakrzówek.
Wendrowska Zofja, Warszawa, Morskie Oko.
Weber Marta, Warszawa, Orla.
Weiss Ludwik, Łódź, Świt.
Weiner Dora, Lwów, Zdrój.
Weismann Zygm. z ż., Warszawa, **Biały Dom.**
Weiss Henryk, Tarnów, Mleczarnia Higjen.
Weitz Zygmunt, Lwów, **Warszawianka.**
Welgrinówna Rózia, Będzin, Uciecha.
Winkler dr. Józef, Drohobycz, Helenka.
Winiarska Marja, Kraków, Szałas.
Widomski Stanisław, Warszawa, **Warszawianka.**
Wiśniewski Wład., Poznań, Śnieżka.
Wieczorek Józef z ż., Berlin, Tomkówka.
Wiatrolik Janusz, Kórnik, Bystre, Ostafin.
Wocka Elżbieta, Będzin, Arwa.
Wojtalska Wanda, Kurów, Dom Zdr. S. U. P.
Woźniak Stanisław z r., Kraków, Oaza.
Wolf Otto, Francja, **Bristol.**
Wróblewska dr. Ewelina, Wilno, **Borek.**
Wojciechowski Ireneusz, Sroki, Juljanka.
Wojcicka Helena, Warszawa, Dom Wycieczk.
Wolman Henryk, Łódź, Dom Wycieczk.
Wolkanowski Józef, Warszawa, Albatros.
Woyciechowski Marjan, Warsz., H. Europejski.
Wossolowa Aniela, Trzebinia, Paryżanka.
Wdowiakówna Genowefa, Warszawa, Orla.
Wójcikowa dr. Jadwiga, Kościan, **Januszek.**
Wyganowski Karol, Kalisz, **Bristol.**
Wyganowska Jadw. z s., Warszawa, Kubinówka.
Wysocka Helena, Konopnica, Pająkówka.

Zakrzewski Leon z r., Katowice, Skibówki, Follak.
Zawadzki Wojciech, Warszawa, **Carlton.**
Zawadzki Bolesław, Katowice, **Bristol.**
Zakrzewska Marja, Warszawa, Sanitas.
Zaunerowa Irena, Łódź, Mirabella.
Zajączkowska Marta z s., Warsz., Konradówka.
Zalewska Helena, Warszawa, Władysławka.
Zawodzińska Zofja, Warszawa, Lalka.
Zarwanitzer Marguta, Żydaczów, Gajówka.
Zaleski Edward, Warszawa, Morskie Oko.
Zajdlówna Justyna, Warszawa, Zagórze.
Zakrzewska Estera, Radomsk, Eldorado.
Zamorska Katarzyna, Sandomierz, Notre Dame.
Zajdel R., Warszawa, Piast.
Zabłocka Dora, Warszawa, Jasna Pani.
Zmarzły Adela, Chorzów, w górach.
Zając Franciszek, Kraków, Wanda.
Zawodzińska Zofja, Warszawa, Wołodyjówka.
Zander Rena z c., Warszawa, H. Europejski.
Zajdeman Amelja, Łódź, Stochówka.
Zander Rena z c., Warszawa, **Warszawianka.**
Zelga Stefan z ż., Lipiny, Zośka.
Ziemian Józef, Przemyśl, Curuśka.
Ziewiec Władysław, Kieleckie, Polic. Dom zdr.
Ziemiański Bol. z ż., Warszawa, Blanka.
Ziętarski Bol., Warszawa, Łubień.
Zbijewska Olga, Spytkowice, Kościeliska.
Zielińska Jadwiga, Warszawa, Arwa.
Ziębówna Marja, Płock, Krupówki 2.
Zimmer Edmund z s., Poznań, Śnieżka.
Zyndeband Jerzy, Łódź, Orawa.

Żegotta Felicjan, Nowogródek, Szałas.
Życka W., h. p. Gewontem.
Żmudziński Stan. z ż., Katowice, Oaza.
Żukówna Aleksandra, Wilno, Do Olczy, Ustupski.
Żebrowska Hanna, Częstochowa, Eden.
Żołądkówna Stanisława, Kraków, Krupówki 75.
Życzyński dr. Henryk, Lublin, Morskie Oko.

Z 18 i 19 sierpnia 1929 r.

Arnhold dr. Joachim, Kraków, H. Europejski.
Ablewska Józefa, Warszawa, Wanda.

Bartkowiak Antoni, Poznań, H. Sport.
Bakunowa Zofja, Warsz., Żywcz., Wawrytko.
Bakunówna Zofja, Warsz., Żywcz., Wawrytko.
Baum Juljan, Kraków, Kasprusie 24.
Basler dr. Anzelm, Tarnów, Morskie Oko.
Baumgarten Felicja, Kopenhaga, Oaza.
Batkowski Tad. z ż., Katowice, h. p. Gewontem.
Babiacki Adolf z r., Łódź, H. Europejski.
Baranowski Kazim. z ż., Chrzanów, Sarjusz.
Blasbalg Adolf, Lwów, Stamary.
Bahyrycz Fr. B., Przemyśl, Kaspr., Gewont.
Bratkiewicz Bron., Zawiercie, Konradówka.
Binder Bohdan z ż., Lwów, Przedświt.
Bronicówna Felicja, Lublin, Kamilla.
Borysiewicz Edw., Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Bocheński Feliks, Kraków, Wiosna.
Bokiniec J., Kraków, Kościeliska 94.
Burakowski Antoni, Lwów, Ślimakówka.
Buttner Stefan z ż., Siersza Wodna, M. Oko.
Budzanowska dr. Henryka, Katowice, Przystań.
Bürger Małgorzata, Katowice, Poznanianka.
Bryndza Adolf, Kraków, Morskie Oko.

Cydzyński Eugenj., Warszawa, Aleksandrówka.
Cumft Wacława, Warszawa, Władysławka.
Chołemski Józef, Żychlin, Staszeczkówka.
Czeluśniak Marjan z ż., Kraków, Cieślówka.
Czartoryski Ks. Roman, Szalików, Konradówka.
Czarniecki Alfons, Włocławek, H. Europejski.

Daunelut Zofja z c., Warszawa, M. Oko.
Dworaczek Franciszek, Kr. Huta, Wójtówka.
Dobosz Emil, Kraków, H. Europejski.
Dobrzyński Abram, Łódź, Baranówka.
Doliński Adolf z ż., Radom, Nowot., Żarski.
Durlak Józef, Bochnia, Żywcz., Marusarz.
Dusoge Wanda, Warszawa, Baszta.

Esterowiczówna Ewa, Kraków, Kościel. 94.
Einhorn Berta, Kraków, Lipowy Dwór.

Fabus Łucja, Lipsk, Złota Pantera.
Fankanowska Jadwiga, Kielce, Hala Gąsienic.
Feldowa Dola, Kraków, H. Europejski.
Frenklin Marja, Łódź, h. p. Gewontem.
Ferencowiczowa Jadwiga, Warsz., Ziemiański.
Filipkiewicz Stefan z r., Kraków, Olczanka.
Formanowicz Czesława, Poznań, **Maraton.**
Frydrychewicz Eugenja, Warsz., Do Olczy, Łojas.

Gądek ks. Władysław, Stanisławów, H. Sport.
Garbey Stefan, Warszawa, Zochna.
Gabszewicz Irena, Łódź, Żywcz., Bąk.
Gąsiorowska Stanisława, Gniezno, Bohdanówka.
Galewski Leon, Brudzew, Pol. Dom Zdr.
Gerner Alfred z ż., Warsz., Piotrkowianka.
Gittler Jakób z ż., Sosnowiec, M. Oko.
Gliński Władysław, Łańcut, h. p. Gewontem.
Grossman Zygm. z ż., Kraków, w górach.
Grudzińska Eugenja, Warszawa, H. Sport.
Guliński Jan, Międzyrzec, Halina.
Gruntowicz Wilhelm, Jarosław, Jasna Pani.
Grzybowska Marja, Warszawa, Zofjówka.
Grynbaumowa Eugenja z s., Warszawa, Albion.

Halberstam Reizla, Chrzanów, Kasprusie 24.
Hajdukówna Walerja, Poznań, Bohdanówka.
Hartman Kazim. z m., Łódź, Świt.
Herschtal dr. Samuel, Lwów, Dom Liberaka.
Herubin Edward, Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Helińska Marja, Gniezno, Bohdanówka.
Hellerówna Marja, Kraków, Szałas.

Henney Elżb., Londyn, Złota Pantera.
Helmer Abram, Żychlin, Staszeczkówka.
Heise Mina, Katowice, Poznanianka.
Horeczy Florjan, Mysłowice, Cieszynianka.
Hoblerówna Janina, Lwów, Szopenówka.

Immerglück dr. Wilhelm z ż., Kraków, H. Sport.
Iwanowski Juljan z ż., Warszawa, Silwa.
Iciekowa Emilja z c., Kraków, M. Oko.

Jastrzębski Czesław, Warsz, Sienkiewiczówka.
Jacuński dr. J., Hajnówka, Dworzec Tatrz.
Janowiczówna Danusia, Warsz., Władysławka.
Jasielski Stanisław, Łódź, Zofjówka.
Jaworowski Jerzy, Warszawa, **Pod M. Boską.**
Jaszczewski Rajmund, Poznań, Bohdanówka.
Jaworski Stanisł., Kr. Huta, Staszeczkówka.
Jawornicki Antoni z c., Warszawa, **Carlton.**
Jabłoński Roman, Kraków, Wielkopolanka.
Jacoby Stefanja, Łódź, **Czerwony Dwór.**
Jeleński Szczepan, Poznań, **Januszek.**
Josz Michał, Łódź, Kresy.

Knapik Franciszek z ż., St. Sącz, Murań.
Kapuścińska Helena, Warszawa, Baszta.
Kalinowska Marja, Warszawa, Roztoka.
Kinder Jan, Bydgoszcz, Złota Pantera.
Kleinman Eleonora, Łódź, Jadwiniówka.
Kleinerman Borys, Parzymiechy, H. Europejski.
Kneppek Hans z br., Wełnowiec, M. Oko.
Kesslerowa Giza, Kraków, Zagórze.
Klinghofer Berta, Wieliczka, Stochówka.
Kiernicki Franc., Brzeżany, Nowot., Zwijacz.
Kwiatkowski Jan, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Kozankiewicz Ludomir, Warszawa, Polanka.
Kozicki Wacław z ż., Warszawa, Wanda.
Kotowicz Marja, Warszawa, Notre Dame.
Kołaska Irena, Bydgoszcz, Zacisze.
Kozłowski Edward, Warszawa, H. Sport.
Kowalska Gabrjela, Warszawa, Jaworzynka.
Kolanówna Józefa, Dom Tur. Naucz.
Kulczyński Kazim. z r., Łomża, Konradówka.
Kulczycka Stanisława, Komarowice, Sulejówka.
Kuczkowska Stanisława, Łódź, Sulejówka.
Kurzowa Marja, Warszawa, Dom Liberaka.
Krupicka Anna, Kraków, Marta.
Kunce Władysław, Kraków, Olczanka.
Kurzyniec Edmund z ż., Kraków, H. Europejski.
Kucharski Wład., Olechnowice, Polic. Dom Zdr.
Krysińska Lucyna, Warszawa, Walówka.

Lasz Samuel z ż., Kraków, Morskie Oko.
Landau Henryk, Warszawa, Hala Gąsien.
Landauówna Felicja, Kraków Przemyślanka.
Leibrandtówna Olga, Ozarów, Urocza.
Lelitowa Teresa z c., Kraków, Curuśka.
Leinerówna Róża, Łódź, h. p. Gewontem.
Leiblówna Sabina, Oświęcim, Trzy Róże.
Libiszowski Feliks, Warszawa, Krzemień.
Lipczyński Władysław, Bydgoszcz, Parnas.
Liszewska Marja, Warszawa, Swoja.
Lugerner Marja, Kraków, Szkolna, Czarniak.
Lubiński Józef, Łódź, Gewontówka.
Lustgarten dr. Maksymiljan, Kraków.
Luft dr. S., Żywice, Baranówka.

Łazorykówna Zofja z br., Lwów, Murań.
Łobaczewska Leonja, Czerma, Kamilla.
Łękawski Stanisław, Radomsk, Kościel. 70.

Mareczek Jan z ż., Toruń, Staszeczkówka.
Masłowski Kaz. z ż., Jedlicze, Sienkiewiczówka.
Maschler Henryk, N. Sącz, Chałubińskiego 20.
Maciejewski Wacław, Ostrów, **Obrochtówka.**
Malinowska Hanna, Warszawa, Baranówka.
Majewski Walenty z r., Radom, h. p. Gewontem.
Macgnaghten Marja F. z siostrą, Londyn, M. Oko.
Malinowska Marja, Biała Podl., Baranówka.
Mazurek Janusz, Poznań, Bratnia Pomoc.
Mehlówna Rachela, Wieliczka, Stochówka.
Michaliczek Karol z r., Katowice, Ślązaczka.
Michalski Benedykt z ż., Przemyśl.
Miemczuk Anna, Pniowek, Zochna.
Michalik Stanisław z ż., Rzeszów, hp. Gewontem.
Migdałek Eug. z ż., Warszawa, Beringerówka.
Mitke Artur, Łódź, Poraj.
Morawska Halina, Bydgoszcz, Radowid.
Mroczyński Władysł., Warszawa, Staszeczkówka.
Morawska Halina, Bydgoszcz, Baranówka.
Mulakówna Marja, Hajduki W., Piotrkowianka.
Muchówna Stanisława, Sokal, Dom. Tur. Naucz.
Nadel dr. Henryk, Łódź, hu. Gewontem.

Nowicki Stanisław z ż., Lwów, Jadwiniówka.
Normark Danuta, Warszawa, Pomorze.
Orłowski Bolesław, Pruszków, Ostoja.
Olejnik Alfons, Poznań, Łubień.

Ptaszyńska Leokadja, Warszawa, **Borek.**
Pasińska Marja, Goleszów, Gordona.
Patzer Henryk, Warszawa, Kamilla.
Passler Moniek, Kraków, Kresy.
Pacień Emilja z r., Sosnowiec, Złota Pantera.
Percikówna Róża, Kr. Huta, Staszeczkówka.
Przedpelski Władysław, Łódź, Sienkiewiczówka.
Perlmutter Abram, Warszawa, Świt.
Piotrowski Konrad, Warszawa, Staszeczkówka.
Plisowska Jadw., Chełm. Lub., Antal., Witkiew.
Pietrzykowska Aleks., Lublin, Bohdanówka.
Piestrak F. z s., Tarn. Góry, **Carlton.**
Piltz Jerzy, Kraków, Staszeczkówka.
Pieniążek Seweryn, Niemcy, **Januszek.**
Podczaski Janusz, Bydgoszcz, **Radowid.**
Poniatowski Janusz, Warszawa, **Borek.**
Płoszewski Leon, Warszawa, Pani.
Porzezińska Wład., Warszawa, Wanda.
Polaczek Marja, Bielsko.
Pudłowska Józef, Jarosław, Jasna Pani.

Rabinowicz Józef, Warszawa, Staszeczkówka.
Radziszewski Miecz., Warszawa, Bystre, Gąsien.
Radomski Rysz., Starachowice, Sienkiewiczówka.
Rakowiecka Natalja, Warsz., Zośka.
Radzicka Teodora, Skierniewice, Łomnica.

Rainer Juljusz z ż., Kraków, hp. Gewontem.
Randell Robert, Londyn, Stamary.
Rankowska Pel. i Ludwika, Jarocin, Prymulka.
Rączkowska Wanda, Gniew, Konradówka.
Rembelski Roman, Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Rechnic Halina, Warszawa, Albion.
Ring Tobiasz, Kraków, Kresy.
Riwo Marja z rodz., Kraków, Jasna Pani.
Rosiński Rudolf z r., Kraków, Mak.
Rogalska Zofja, Warszawa, Przedświt.
Rosthal Emanuel, Kraków, Oaza.
Rozenblum Stefan, Warszawa, Janówka.
Roszkowska Wład., Warsz., Sienkiewiczówka.
Rothert Katarzyna, Warszawa, Albion.
Rostoński dr. Romuald, Przemyśl, Bank Polski.
Rudawski Ks. Antoni, Gaje Niżne, Łubień.
Rudolf Sergjusz, Kielce, Hal aGąsien.
Rybotycki Jan, Kraków, hp. Gewontem.

Sander Izydor, Lipsk, H. Europejski.
Saupe Hugo, Lipsk, Złota Pantera.
Skajowa Balbina, Kościeszyn, Wołodyjówka.
Sławińska Barbara, Lwów, Walówka.
Sadowska Janina, Piaseczno, Dom Tur. Naucz.
Smereczyńska Marja, Kraków, Kościel., Rawicz.
Springer Bronia, Ameryka, Kresy.
Śliwińska Antonina, Kraków, Olczanka.
Święcki Władysł., Rabka, Odrodzenie.
Skopowski Adolf, Leszno, Siemianówka.
Smoleniówna Teodozja, Ameryka, Kresy.
Sosneko Emilja, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Suchalska Antonina, Wejherowo, **Czerw. Dwór.**
Szalit Henryk z ż., Warszawa, **Warszawianka.**
Szprung Marja, Kraków, Łukaszówki, Curuś.
Szenicówna Halina, Warszawa, Notre Dame.
Szewczuk Helena, Zawadów, Zochna.
Sztolcman Janina, Warszawa, Pomorze.
Sztolcman Klara, Warszawa, Pomorze.

Schenker Władysław, Kraków, hp. Gewontem.
Schoenówna Leokadja, Bydgoszcz, Czerw. Krzyż.
Szadzińska Anna, Katowice, Oleńka.
Szwarcman Anna, Łódź, Oleńka.
Szalit dr. Edward, Tarnów, Poraj.
Starostecka Stan., Warszawa, Polanka.
Stoga dr. Stanisław z ż., Warszawa, Silwa.
Stąpczyńska Jadwiga, Warszawa, Baranówka.
Stauber Irena, Lwów, Morskie Oko.
Stecka Halina, Warszawa, Ziemiański.
Stopa Erwin, Knurów, Czerw. Krzyż.
Stasiak Franciszek, Kałuszyn, Czerw. Krzyż.
Staniszewska Wanda, Warszawa, Swoja.

Tajchner Stanisław, Sosnowiec, Władysławka.
Twardowski Albert, Bydgoszcz, Bank Polski.
Trenkler Elżbieta, Łódź, Zofjówka.
Templer Leon, Kraków, Oaza.
Teufel Malwina i Ign., Kraków, Kaszelewskiego 1.
Tencer Benjamin, Sosnowiec, Stochówka.
Tomaka ks. Marcin, Przemyśl, Margot.
Tomaszewicz Elżb., Warszawa, Staszeczkówka.
Tucło Józef, Łódź, Zofjówka.

Uziembło Antoni, Poznań, Staszeczkówka.
Urbańska Anna, Kraków, Przedświt.
Urbański Stefan, Wiedeń, H. Sport.

Waga Jan, Kraków, Wójtówka.
Wasilewska Emilja, Warszawa, Wanda.
Wadler Lezer, Kraków, Kasprusie 24.
Wallner Edmund z ż., Lwów, Żywcz., Bachleda.
Wejrauch Kazimierz, Warszawa, Bystre 1450.
Wertheimówna Halina, Kielce, Sienkiewiczówka.
Wężyk Witold z ż., Grodzisk, **Pod M. Boską.**
Weigt Klemens, Poznań, Złota Pantera.
Wrzesiński Józef z r., Kalisz, Maryśka.
Wiśniewska Stefanja, Mikołów, Stella.
Wiepakowicz Leon, Przemyśl, Margot.
Weideman Jordan Juljan z r., Łódź, Kresy.
Wiśniewski Leonard, Łódź, Staszeczkówka.
Wiśniowska Zofja, hp. Gewontem.
Wiskeman Elżb., Anglja, Stamary.
Wodniecki dr. Józef, Kraków, **Radowid.**
Wodziańska Stefanja, Warszawa, Margot.
Wolf Fanni, Łódź, Władysławka.

Zawadzki Janusz, Poznań, Krokus.
Zawadzka Apolonja, Kraków, Olczanka.
Zakrzewska Marta, Chełmno, Czerw. Krzyż.
Zaleknau Stefan, Warszawa, Wanda.
Zelga Bolesław z ż., Radom, hp. Gewontem.
Zembatowa Julja z c., Mysłowice, Szarotka.
Zierer Sala, Katowice, Piłsudskiego 64.
Ziesime dr. Gerhard z ż., hp. Gewontem.
Zieliński Stanisław, Warszawa, Hala Gąsien.

Z dnia 20 sierpnia 1929 r.

Bąkowska Irena, Łódź, Zakątek.
Bakalińska Wiera, Poznań, Skibówki, Wójciak.
Barzyński Michał, Wilno, Wybrana.
Badior Lilly, Warszawa, **Carlton.**
Baum Juljan, Kraków, Kasprusie 24.
Bnat Władysław z ż., Baranówka, Zalesie.
Banaszyński Antoni, Poznań, Halusia.
Bartosik Amalja, Kr. Huta, Stamary.
Berliner Henryk, Łódź, H. Sport.
Berliner Guta, Warszawa, Mascotte.
Brennig Amalja z c., Radymno, Nad koleją.
Bienenstock Teodor, Lwów.
Bolland Stefan, Kraków, Sienkiewicza 10.
Bańkowska Janina z s., Warszawa, Belladonna.
Bobrowska Stefanja, Kraków, Nasza.
Bimberger Marja, Płock, Helena.

Cinnert Wacław, Wołyńskie, Grunwald.
Chojnacka Józef, Rybna, Zakątek.
Czempiel Edward, W. Piekary, Kubinówka.
Czempielówna Marta, W. Hajduki, Kubinówka.
Czubkiewiczówna Łucja, Katowice, Złotogłów.
Czapska Wanda, Warszawa, Dora.

Draniewicz Adam, Lwów, Chramc., Kopytko.
Dajczman Zofja, Warszawa, **Renaissance.**
Dębicki Stanisław, Wilno, Wybrana.
Domosławska M. z s., Lwów, Chramc., Kopytko.
Dobrzyński dr. Antoni, Warszawa, Znicz.
Dobschutz dr. Abaraham, Leżajsk, Gerlach.
Drutowska Stella, Łódź, **Bór.**
Dutkiewicz Jan, Rzeszówek, Belladonna.
Dymmek Zbigniew, Kraków, Curuśka.

Faterson Henryk, Łódź, Biały Dwór.
Fagot Daniel z ż., Łódź, Helena.
Fränkel Abraham, Kraków, Pod Jaworem.
Feldman Fryda z siostrą, Kraków, Janina.
Fels Jan, Warszawa, H. Europejski.
Friedwald Gustawa, Stryj, Zagórze.
Figelkowa Pelagja, Ostrów, Orcio.
Fidelseid Aneta, Warszawa, **Renaissance.**
Ficki Feliks, Warszawa, Morskie Oko.
Fischbein Ignacy z ż., Kraków, Kościel. 45.
Frojndlich Efroim, Łódź, Gosp. Włóczęg.

Glasberg Estera, Leszno, Skibówki 17.
Grabowski Miecz., Warszawa, Świetlana.
Gałuszka Józef, Brzesko, Tanwja.
Grabowska Aleksandra, Warszawa, Zofjówka.
Germani Józef, Lwów, **Maraton.**
Grenikówna Irena, Krzeszowice, **Miła.**
Giedroyc Jerzy, Mińsk Lit., Świetlana.
Grosser Bronisław, Warszawa, Gosp. Włócz.
Goldman dr. Marja z s., Lwów, Anastazja.
Goldman Jakób, Warszawa, **Bór.**
Godak Leonora, Hibiec, Notre Dame.
Goldblumowa Róża, Warszawa, Eden.
Godyń Tomasz z ż., Pszczyna, Cieszynianka.
Grosman Karolina z c., Kraków, Piłsudskiego 70.
Gutkowska Łucja, Warszawa, Lalka.
Gutowska Czesława, Warszawa, Hala Gąsien.
Grupiński Leon, Wronki, **Wersal.**
Gryszka Franciszek, Warszawa, Litwinka.
Grzybowski Stanisław, Kraków, **Bristol.**

Haasówna Helena, Łódź, Orawa.
Hakallowa Marja z c., Rzeszów, Ciągłówka.
Hercig dr. Celina, Lwów, Gronik.
Herschfeldówna Józ., Bielsko, Góralka.
Herste Markus J., Kraków, Chałub., Cukier.
Hirszkornówna Salomea, Łódź, Orawa.
Hitscherówna Rega, Warszawa, Granit.
Holoschütz Stanisław, Rzeszów, **Maraton.**
Hofmanówna Marja, Warszawa, Złotogłów.
Honigsberg Józef, Kraków, Dworek.
Huskowska Marja, Warszawa, Czernichowianka.
Huskowska Józefa, Warszawa, Czernichowianka.

Ilmar Tonisson, Estonja, **Bristol.**

Jawroner dr. Cecylja, Brody, **Warszawianka.**
Jaroszyński Stan., Malczyce, **Radowid.**
Jarosławiecka Michalina, Kraków, **Maraton.**
Janota Jan, Bielsko, Mała.
Jaworski Stanisław, Kr. Huta, Asłanówka.
Jarczyk Paweł, Lipiny, Kamieniec Bazyli.
Jerzykiewicz Jan, Poznań, Wielkopolanka.
Jesioran Dora, Warszawa, Krzesanica.
Jezierska Walentyna, Pleszew, Kamilla.
Jedliczko Zygmunt, Lublin, Sanato.
Jędrzejowska Wanda, Biała, Stamary.
Juchnowicz Irena, Lwów, Wielkopolanka.

Kasprzykówna Franc., Warszawa, Sanato.
Kaczorowska Janina, Warszawa, **Radowid.**
Kalisz dr. Władysław z r., Ameryka, **Radowid.**
Krakowski Hipolit, Warszawa, Morskie Oko.
Kazańska Wanda z c., Dąbr. Górn., Bohdanówka.
Klepaczewski Edm., Szydłowiec, Odrodzenie.
Kempner Raducka Teresa, Łódź, Góralka.
Klein Salomon, Brzesko, Za Strugiem 2.
Krel Izrael, Łódź, Dworek.
Klimek Stefan, Wąbrzeźno, **Bristol.**
Kierużalski Kazim., Warszawa, Gosp. Włócz.
Kierska Helena z s., Lwów, Myszka.
Kron Stanisław, Bydgoszcz, Biały Dwór.
Kozłowska Stanisława, Poznań, Żychoniówka.
Konorski dr. Stefan, Łódź, **Radowid.**
Kon Marek, Warszawa, Orawa.
Kobylański Henryk z c., Warszawa, Curuśka.
Korycińska Franc., Warszawa, Wacława.
Knopfowa Józefa, Sokal, Radjon.
Knopfówna Ir. Fr., Sokal, Radjon.
König Maks, Kraków, Granit.
Korkis Izak z siostrą, Lwów, Anastazja.
Kossecki Karol, Kraków, Kubinówka.
Konówna Wanda Olga, Łódź, Podolanka.
Kornówna Anna, N. Sącz, Podolanka.
Kossowska Aleks. z s., Piotrków, Asłanówka.
Korwin Eryk z ż., Krynica, Kresy.
Kościałkowska Marja, Warszawa, Wiosna.
Korn Leopold, Estonja, **Bristol.**
Kurcweil Saul, Przemyśl, Granit.

Kurug Antoni z ż., Poznańskie, Wybrana.
Kühnelówna Józefa, Działdowo, Parnas.
Kudlicki Stanisław, Poznań, Baranówka.
Kukk Aleksander, Estonja, **Bristol.**
Krudowska Iza, Kraków, Stamary.
Kurasz Tadeusz z siostrą, Poznań, Dom Chałub.
Kryński Michał, Psoczonka, Hala Gąsien.

Lateinerowa Anna, Lwów, Do Rojów 49.
Laube Erich i Elżb., Poznań, Wacława.
Landau Mozes z ż., Kraków, Granit.
Latkówna Aniela, Świętochłowice, Złota Pantera.
Langerowa Jadwiga, Katowice, **Ludka.**
Lewi Jakób, Poznań, Jurand.
Lisieniecka Melanja, Trybańce, **Wersal.**
Lipowska Elżb., Borki, Zakł. św. Józefa.
Lubińska Marja, Poznań, **Wersal.**

Łudczak Ordońska Kat., Warszawa, Orlątko.
Łangowski Stefan z ż., Chojniec, Albion.

Markheimowa Stefa, Kraków, Szczęsna.
Majewski Tadeusz, Warszawa, Wielkopolanka.
Maszyńska Leokadja, Łomża, Belladonna.
Maciejewska Cecylja, Warszawa, Orla.
Markus Stella z siostrą, Kraków, Sas.
Meissner Konrad, Kraków, Przedświt.
Miller Salomea, Łódź, Anastazja.
Michalakówna Wiera, Łódź, Zakątek.
Mikołajczak Antoni, Poznań, **Borek.**
Miś Jan z r., Kraków, Krzesanica.
Miecznik Melanja, Poznań, Belladonna.
Morelenbaum Julja z c., Warszawa, Oaza.
Müller Emil, Lwow, **Warszawianka.**
Mulak Maciej z ż., Hajduki W., Piotrkowianka.
Muszkat Adolf, Warszawa, Morskie Oko.
Müller Abram, Suwałki, Sas.

Naborowski Leonard, Łódź, Morskie Oko.
Neugröschlowa Marja, Warszawa, **Bristol.**
Niewidowska Irena, Wadowice, Zł. Pantera.
Nowak Stefan z ż., Bydgoszcz, Orcio.
Nowakowski Roman, Lwów, Do Rojów 49.
Nowak Stefan, Warszawa, **Renaissance.**
Nowakowski Wik. z ż., Katowice, H. Europejski.
Nussbaum Mozes, Kraków, Pod Jaworem.

Ordońska Ludczak Kat., Warszawa, Orlątko.

Ptak Aleksander z ż., Tarnów, Chałub., Obrocht.
Paraszczakowa Kaz. z r., Kołomyja, Jaśka.
Pawlicowa Marja, Kraków, Wojciechowo.
Padrużek Józef, N. Tomyśl, Śnieżka.
Perausówna Marja, Kraków, **Warszawianka.**
Plewkiewiczówna Marja, Poznań, Ziemiański.
Pisz Rudolf, Zamość, Sanato.
Piątkowski Roman, Lwów, **Miła.**
Pieczyrok Roman, Lublin, Tanwja.
Polońska Bengel Leja, Krzemieniec, Przystań.
Polniak Stanisław, Warszawa, Stella.
Polakówna Antonina, Kraków, Szopenówka.
Popielówna Karolina, Jacowce, Złotogłów.
Podróżek Józef, N. Tomyśl, Śnieżka.
Podoba Tadeusz z ż., Lubliniec, Zota Pantera.

Raub Wilhelm, Kraków, Mascotte.
Raczunaj Marjan z ż., Warszawa, Sulejówka.
Rassler Bronka, Biała, Granit.
Raynel Marja, Łódź, Piłsudskiego 72.
Rapacki Józef, Gołębiowo, **Warszawianka.**
Radecka Kempner Ter., Łódź, Góralka.
Reynolds Aleks. z ż., Warszawa, **Bristol.**
Rengarten Marja, Katowice, **Heńka.**
Ronerówna Stefa, Kraków, Trzy Róże.
Rosenblatt Leib, Kraków, Franciszkówka.
Rozenthal Masza, Łódź, Skibówki 8.
Rosenbaum Józef, Buczacz, Wołodyjówka.
Rospenk Marjan, Ostrów, Irusia.
Rusek Tadeusz, Kielce, Otok.
Rutkiewicz Matylda, Radom, Lalka.
Ruszkiewicz Hipolit, Warszawa, Szopenówka.
Rybiski Jan Wł., Lwów, Sas.

Sławińska Stefa, Lublin, Oksza.
Sauczek Antoni, Opoczno, Sanato.
Sagan Szulem, Kraków, Pod Jaworem.
Składankówna Eugenja, Wronie, Modrzejów.
Sławińska Halina, Warszawa, Paryżanka.
Sperling Józef, Kraków, Mascotte.
Seidenbeutel Pola z c., Kraków, M. Oko.
Średnicki Bronisław z r., Włochy, Śnieżka.
Spirówna Hanna, Łódź, Mascotte.
Świątkowska Emilja, Warszawa, Marta.
Sieradzka Irena, Warszawa, Albion.
Sobolewski Zygmunt z s., Warsz., Żychoniówka.
Sonenberg Maurycy, Warszawa, **Radowid.**
Skowrońska Stefanja, Łódź, Zakątek.
Skowrońska Zofja, Grodzisk, Wybrana.
Soroczyńska Zofja, Pszczyna, Cieszynianka.
Skotnicka Teodora, Warszawa, Zofjówka.
Suryc Felicja, Warszawa, Anastazja.
Surowiecka Walerja, Kraków, Zacisze.
Schanzer dr. Zygmunt, Kraków, Mascotte.
Schenerówna Zofja, Kraków, **Warszawianka.**
Szpiegelman Izak, Berlin, **Warszawianka.**
Szeunberg Nina, Kraków, Janina.
Schnur Szymon, Kraków, **Bristol.**
Szrederówna Helena, Warszawa, Felicja.
Szczygieł Katarzyna, Kraków, Krupówki 17.
Szenkowa Stella z s., Bochnia, Wielkopolanka.
Szwedo Wład. z ż., Kraków, Władysława.
Szerer Franciszka, Lwów, Wiktorja.
Sztompkówna Janina, Warszawa, Świetlana.
Szczygiełówna Wiktorja, Kaczanów, Śnieżka.
Rozenberg Rala, Łódź, Stochówka.
Szyszyłowicz Miecz., Warszawa, **Czerw. Dwór.**
Szałapski Józef z r., Ameryka, Złota Pantera.
Schłager Oskar, Kraków, Dworek.
Stankiewicz Ewa Stef., Lwów, Złotogłów.
Stahr Jan, Poznań, Kościelisko.

Trawiński Wacław z ż., Warszawa, Pomorze.
Tatarkiewicz Alina, Warsz., **Maraton.**
Tenner dr. Roman, Warszawa, **Maraton.**
Tuszkiewicz Janina z siostrą, Warszawa, Lalka.
Tullej Marja, Warszawa, **Renaissance.**

Uczałowa Helena, Czechowice, Cieszynianka.

Vermerlen Charles, Francja, **Bristol.**

Wawrzeszkiewicz dr. Miecz., Tarnów, **Maraton.**
Warzewski Kazim., Warszawa, Morskie Oko.
Wasilczenko Jerzy, Warszawa, Marta.
Werner Zofja, Warszawa, Halina.
Wierzbicki Marjan, Warszawa, Hala Gąsien.
Wisłouch Wład. z r., Lwów, Zacisze.
Wit Paweł z ż., Kraków, Bohdanówka.
Wiatrolik Janusz, Kórnik, Zak. Kórnicki.
Wolkenheim Helena, Warsz., Koziniec, Zwijacz.
Woźniak Stanisław, Tarnów, Tanwja.

Zdanowiczówna Janina, Borysł., Wielkopolanka.
Zadrożanka Zofja, Warszawa, Mohylanka.
Zabłocka Janina, Kraków, Lunieczka.
Zlewski Roman z c., Warszawa, M. Oko.
Zabłocka Dora, Warszawa, Stochówka.
Zabłocka Anna, Warszawa, Stochówka.
Zelenay Tadeusz, Warszawa, Boruta.
Zelenayowa Aniela, Warszawa, Boruta.
Zieliński A. z siostrą, Tarnów, Żychoniówka.
Zbierzchowski Henryk, Lwów, Wiktorja.

INFORMATOR

a) Dział adresowy:

Urzędy i instytucje:

Urząd gminny, ul. Krupówki, „Bazar Polski".
Zarząd Uzdrowiska, Rynek.
P. Starosta Powiatowy przyjmuje we wtorki między godz. 10 a 12 przed południem w biurze Zarządu Uzdrowiska.
Komisarjat Pol. Państw., Rynek.
Urząd Parafialny, ul. Krupówki, obok kościoła paraf.
Lekarz klimat., Dr. Mastalerz, Biuro lekarza w Zarządzie Uzdrowiska, Rynek.
Biuro meldunkowe w Zarz. Uzdr., Rynek.
Szpital Klimatyczny, ul. Szpitalna.
Stacja Ratunkowa Zarządu Uzdrowiska w Zakopanem — Szpital Klimatyczny — telef. Nr. 444.
Tatrz. Ochotn. Pogot. Ratunkowe, ul. Krupówki, dworzec P. Tow. Tatrz.
Dowództwo Garnizonu, Sanat. Czerw. Krzyża, ul. Chramcówki.
Urząd Pocztowy i Telegraficzny, Krupówki 22.
Dworzec Samochodowy, ul. Krupówki, obok restauracji Karpowicza.
Pol. Towarz. Tatrzańskie, ul. Krupówki, „Dworzec Tatrzański".
Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego, Krupówki, obok dworca Tatrzańskiego.
Dr. Włodzimierz Jasiński, notarjat, Krupówki 39.
Sekretarjat Gremjum Właśc. Pensj., ul. Witkiewicza 1 — godziny urzędowania od 4—6 po południu (16—18). Tel. 308.

Adwokaci:

Dr. Stanisł. Aulich, Krupówki 45, tel. 447 — naprzeciw M. Oka, za „Bazarem Polskim".
Dr Józef Bulanda, ul. Ogrodowa, Willa „Jaśka" za pocztą, tel. 407.
Dr Józef Diehl, delegat Izby adwokackiej, ul. Sienkiewicza, willa „Chochlik", tel. 417, przyjmuje od 4—6 po południu.
Dr Bertold Fass, ul. Krupówki 27, dom Fr. Bachledy Curusia, tel. 404.
Dr Franciszek Kowalski, Krupówki 26, dom Bogdańskiej.
Dr. Stanisław Wierzbicki, Krupówki 18, tel. 245.

Informator Nowotarski:

Dr. Franciszek Bahr, adwokat w Nowym Targu, Rynek, tel. 58.

b) Dział ogłoszeniowy:

Apteki:

„Pod Opatrznością Boską", ul. Witkiewicza.
III Apteka, B. Masłowskiego, Chramcówki, tel. 246
Najstarsza Apteka „Pod Białym Orłem", F. Tabeau, Krupówki, obok Trzaski.

Drogerje:

Tadeusz Wojak, Krupówki 49.

Fotograficzne Zakłady:

Kępińska Jadwiga, Krupówki 27, dom Fr. Curusia. Przyjmuje roboty amatorskie.
H. Schabenbeck, Krupówki 57. Tel. 136. Przyjmuje roboty amatorskie. Skład przyborów.

Krawcy:

„Sport", Krupówki 49 (P. Lal i F. Mizia).
Ludwik Willinger, Krupówki 51, w podwórzu.

Towary bławatne:

O. Kretschmer, Krupówki 74.

Galanterja, przybory do szycia i haftu:

Antoni Krzyżak, Krupówki, róg ul. na Rynek.
Mangel Maks, vis a vis Morskiego Oka (obuwie, trykotaże, bielizna, manufaktura), tel. 427.

Pamiątki, zabawki, art. sport.:

Bazar „Pod Góralem", Krupówki 49 (Instrumenty muzyczne).
„Teoptyga", M. Wojnar i Ska, Optyk, Krupówki 55, vis a vis rest. Karpowicza.

Maszyny do pisania i szycia.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Rowery i przybory.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Artykuły wodociągowe.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Żarówki elektryczne i baterje.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Restauracje.

„Restauracja Warszawska", Bronisław Tymiński, Krupówki 73.
Restauracja Mieszczańska, St. Bielatowicz, ul. Zamoyskiego, obok Składnicy Towarowej.

Opony samochodowe.

„Hydropol", Zakopane, Krupówki 74.

Biura sprzedaży wil i parcel:

T. Siemianowski, obok poczty, tel. 327.
J. Kubiński, Krupówki 27, tel. 397.

Banki:

Bank Podhalański — Spółdzielczy, ul. Krupówki — własny gmach, vis a vis Poczty, tel. 401.

Cena ogłoszeń.

Za wiersz milimetrowy na I-ej stronie 60 gr, w tekście 45 gr, na ostatniej stronie 30 gr. Przy ogłoszeniach serjowych stosowne rabaty.

Prenumerata.

P. T. Prenumeratorów zamiejscowych uprasza się przekazywać prenumeratę przez P. K. O. Kraków, Nr. konta 409.650.

Adres Redakcji i Administracji: Zakopane — Składnica Gremjum pensjonatów, ul. Witkiewicza, telefon Nr. 308 — P. K. O. Kraków Nr. konta 409.650.

Wydawca: Związek Przyjaciół Zakopanego. — Redaktor odpowiedzialny: Maksymiljan Skibiński. Drukarnia P. Mitręgi w Cieszynie.